

U N I V E R Z A V L J U B L J A N I
P r a v n a f a k u l t e t a

**POROČILO O KAKOVOSTI
ZA LETO 2011/2012**

Kazalo

I.	UVOD	3
II.	ANALIZA KAKOVOSTI PO PODROČJIH / DEJAVNOSTIH S POVZETKI IN PREDLOGI UKREPOV ..	6
1.	IZOBRAŽEVANJE	6
2.	MEDNARODNA DEJAVNOST	16
3.	RAZISKOVALNA, RAZVOJNA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST	20
4.	KNJIŽNIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST	27
5.	INFORMACIJSKI SISTEM	31
6.	ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE.....	34
7.	STORITVE ZA ŠTUDENTE, TUTORSTVO, ŠTUDENSKI SVET IN INTERESNA DEJAVNOST	37
III.	AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ SPREMLJANJA IN ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI	42
1.	DELOVANJE SISTEMA KAKOVOSTI, PRIPRAVA DOKUMENTOV ZA SISTEM KAKOVOSTI, INSTRUMENTOV IN KAZALNIKOV KAKOVOSTI	42
2.	SESTAVA IN DELOVANJE KOMISIJE OZ. ORGANA ZADOLŽENEGA ZA KAKOVOST	42
3.	IZVAJANJE ŠTUDENSKIH ANKET	42
4.	IZVAJANJE DRUGIH ANKET, ANALIZ IN METOD ZA PRIDOBIVANJE POVRATNIH INFORMACIJ RAZLIČNIH SKUPIN IN NJIHOV VPLIV NA KAKOVOST	44
5.	ZAKLJUČEK	44

I. UVOD

Fakulteta se pri svojem delovanju, kot je bilo poudarjeno že v preteklih poročilih o kakovosti, trajno sooča z naslednjimi ključnimi sistemskimi težavami pri zagotavljanju in krepitvi kakovostne ravni študija:

- *izrazito slabim razmerjem med učitelji ter znanstvenimi sodelavci in študenti* (ki je skoraj trikrat manj ugodno od povprečja na Univerzi v Ljubljani),
- *(vse bolj) omejenim obsegom javnih sredstev*, ki resno ogroža že izvajanje temeljnih dejavnosti fakultete, ter
- *ne povsem ustreznim modelom študija prava*, saj se za možnost opravljanja običajnih pravniških poklicev v pravosodju zahteva dvostopenjska bolonjska izobrazba, zaradi česar si fakulteta prizadeva za uvedbo enovitega petletnega študija.

Poleg teh pa se fakulteta na različnih področjih delovanja sooča tudi z vrsto konkretnih izzivov, kot so opredeljeni v nadaljevanju tega poročila o kakovosti. Ob oceni stanja po posameznih področjih poročilo na koncu navaja predlog konkretnih ukrepov v zvezi z opredeljenimi pomanjkljivostmi ali izzivi. Uvodoma pa to poročilo na kratko vrednoti sklepne predloge oziroma pobude, ki jih je vsebovalo poročilo o kakovosti za leto 2011:

1. Odpadanje vaj in predavanj

V skladu z lanskoletnim predlogom komisije za kakovost je referat začel zbirati podatke o odpadlih predavanjih in o njih na prošnjo tajnika poročal vodstvu fakultete. Ukrep že kaže prve pozitivne posledice, saj je odpadlih predavanj manj, napoved odpadlih predavanj je večkrat pravočasna (dovolj zgodnja), predvsem pa je večina odpadlih predavanj kasneje nadomeščena.

2. Organizacija seminarjev o pravnem pisanju

Komisija za kakovost je v lanskem letu fakulteti predlagala uvedbo izbirnega predmeta o pravnem pisanju in raziskovanju, ki bi se odvijal v sodelovanju s knjižnico. Fakulteta je sicer tudi v letošnjem letu izvedla predavanje o pisanju diplomske naloge (in ga celo razširila na dva ločena dela), izvedla pa je tudi nekaj samostojnih predavanj o iskanju preko elektronskih baz podatkov, a potreba in smiselnost uvedbe samostojnega (izbirnega) predmeta o pravnem raziskovanju in pisanju ostaja pomembna prioriteta, zato se fakulteta zavezuje k čim prejšnji uresnitvi lanskoletnega predloga.

3. Objavljanje diplomskih nalog na spletu

Fakulteta že dalj časa pripravlja podlago za objavo uspešno ocenjenih diplomskih del na svetovnem spletu. V lanskem letu je tako spremenila Pravilnik o diplomski nalogi, ki daje podlago za objavo, študijska komisija pa mora sprejeti še obrazec, s podpisom katerega študentje dovolijo objavo na svetovnem spletu. Dodaten razlog za še ne do konca izveden lanskoletni predlog je vključitev v načrtovani univerzitetni repozitorij, ki pa do sedaj še ni bil vzpostavljen. Ko bo do njegove vzpostavitve prišlo, bo fakulteta do tedaj zbrane diplomske naloge, za katere bodo študenti Pravne fakultete podali pisno soglasje za objavo na svetovnem spletu, vključila v to bazo.

4. Možnosti ponovne uvedbe sprejemnega izpita

Glede na težave s prehodnostjo in splošnejše težave dela študentov s študijem prava se je na fakulteti oblikovala želja po ponovni uvedbi sprejemnega izpita, s katerim je imela fakulteta v preteklosti dobre izkušnje pri vnaprejšnji izbiri študentov, najbolj primernih za študij prava. V letu 2012 je Senat Pravne fakultete tako oblikoval posebno komisijo, ki proučuje možnosti ter postopkovno pot (ki lahko vključuje tudi spremembo relevantne zakonodaje) za ponovno uvedbo tovrstnih sprejemnih izpitov.

5. Mentorstvo doktorandom

V luči nove ureditve na univerzi je tudi fakulteta začela bolj bdeti nad izpolnjevanjem pogojev fakultetnih učiteljev za opravljanje vloge mentorja doktorskim študentom, da bi fakulteta glede na obseg razpisa doktorskega študija in potrebe študentov tem zagotovila ustrezno mentorstvo pri njihovem doktorskem delu. V sodelovanju s knjižnico fakulteta redno (večkrat letno) spremlja kvantitativne kazalnike raziskovalnega dela učiteljev in obvešča tiste, ki ne izpolnjujejo zahtevanih pogojev za mentorstvo, ter jih poziva k izpolnitvi teh pogojev; prav tako mora biti ob predlagani temi doktorske disertacije predlog konkretnega mentorstva podprt tudi z ustrezno bibliografijo, končno pa ob določanju števila razpisnih mest na študijskem programu vsaka katedra oziroma nosilci modula upoštevajo dejansko razpoložljivost mentorskih mest.

6. Pravila o pisanju doktorske naloge (citiranje, itd.)

V letu 2012 se je fakulteta posvetila na splošno spremljanju in prilagajanju pravil o doktorskem študiju, med katere sodi tudi priprava doktorske naloge in kjer je med drugim prišlo do sprememb zahtev univerze glede oblike in obsega dispozicije doktorskega dela. Ker doktorski študij zaradi pomembnih sprememb z uvedbo bolonjskega študija tako na univerzi kot na fakulteti narekuje korenitejši razmislek o spremembah same zasnove študija, bo fakulteta tudi pravila o pisanju doktorske naloge obravnavala v luči celovite analize dosedanjih izkušenj in zasnove novega študijskega programa pred ponovno akreditacijo, ki jo bo opravila v letu 2013.

7. Ponovna obuditev založniške dejavnosti

Fakulteta še ni uresničila lanskoletnega predloga o ponovni obuditvi fakultetne založbe, se pa zavezuje, da bo na podlagi ponovnega predloga Komisije za kakovost v letošnjem letu preučila vse možnosti in začela izvajati aktivnosti za ponovno obuditev založniške dejavnosti, zlasti za izdajanje študijskega gradiva po študentom dostopnih cenah.

II. ANALIZA KAKOVOSTI PO PODROČJIH / DEJAVNOSTIH S POVZETKI IN PREDLOGI UKREPOV

1. IZOBRAŽEVANJE

1.1 Gibanje kazalnikov študijske dejavnosti v kontekstu zunanjih in notranjih dejavnikov

Na podatke izobraževanja vpliva več dejavnikov. Pomembna značilnost je uvajanje novega bolonjskega študijskega programa (dvostopenjski sistem 4+1), ki sedaj poteka četrto leto, zaradi česar ga še ni mogoče ovrednotiti v celoti (razen redkih izjem zaradi prehoda med študijskimi programi npr. še ni izvajanja druge stopnje) in kar prinaša določene prehodne izzive (npr. ob upoštevanju dinamike prehajanja v višji letnik po eni strani specifika manjšega števila študentov, redno vpisanih v 4. letnik prve stopnje, po drugi strani pa tudi težave študentov, ki zaradi nove sheme kreditnega študija in pridobivanja kreditnih točk lahko napredujejo v višji letnik brez več opravljenih izpitnih obveznosti, kar pa okrepi njihove študijske in statusne težave v naslednjem letu). Druga pomembna značilnost je manjšanje generacij prihajajočih študentov, ki v povezavi s trenutno zasičenostjo trga narekuje določeno zmanjšanje števila vpisa, pri čemer pa se fakulteta sooča še z izzivom, da želi na študijski program vpisovati čim ustrežnejše študente z naravnostjo za študij prava, predhodni učni uspeh pa ni njegov najboljši pokazatelj, zaradi česar je okrepila prizadevanja za uvedbo sprejemnih izpitov. Končno iz zahtev dela v pravosodju in poglavitnih deležnikov oziroma sogovornikov iz vrst pravosodnih institucij (sodstva, odvetništva, tožilstva) izhaja, da se za redno pravniško delo v vsakem primeru zahteva dokončana druga bolonjska stopnja (kar je tudi pogoj za pristop k pravniškemu državnemu izpitu), zaradi česar si fakulteta prizadeva za preoblikovanje pravnega študija v enoviti petletni študij, kar glede na dobljene odzive podpirajo tako omenjeni sogovorniki iz pravosodja kot tudi sama univerza.

1.2 Zanimanje za študij, aktivnosti za predstavitve fakultete in študija potencialnim študentom, vpis

Zanimanje za študij prava kljub manjšanju generacij ostaja sorazmerno veliko, je pa v interesu fakultete, da se na študij vpisujejo čim boljši študenti s čim ustrežnejšimi sposobnostmi za študij prava, medtem ko je zaradi velikega števila vpisa in manjšanja generacij v zadnjih letih ob lepem številu odličnih maturantov že mogoče opaziti določeno nižanje zahtevanega minimalnega uspeha za vpis na pravni študij. V namen učinkovite in korektne predstavitve pravnega študija poleg dobro obiskanih informativnih dni zadnjih nekaj let fakulteta organizira tudi vrsto predstavitev študija na različnih srednjih šolah oziroma gimnazijah po Sloveniji, po možnosti tako, da predstavitev skupaj izvedeta eden izmed učiteljev in predstavnik študentov ter

potencialnim študentom čim bolj nazorno predstavita zahteve študija ter (ob)študijsko življenje na fakulteti.

Vpis na redni študij je sicer omejen z razpisom, za leto 2012/13 je bilo razpisanih 320 mest za redni študij in 160 za izredni (kar pomeni 16% znižanje razpisanih mest glede na leto 2011/12 za redni študij in 20% za izredni študij). Fakulteta je sklenila, da v luči omenjenih dejavnikov (manjšanje generacij, zasičenost trga) za prihodnje leto število še zmanjša, jo pa prav v tej luči skrbijo načrtovani posegi v število vpisnih mest s strani države, saj ocenjuje, da z lastno strategijo nadzorovanega manjšanja mest prek večletnega obdobja uspešneje izvaja prilagoditev števila novim razmeram brez negativnih posledic za dinamiko in kakovost dela na fakulteti.

Fakulteta si prizadeva tudi za ponovno uvedbo sprejemnega izpita za vpis na študij prava, ki je nekoč že obstajal in s katerim je fakulteta uspela vpisati boljše študente. Vprašanje je, kako ponovno uvedbo sprejemnega izpita izpeljati. Trenutna zakonodaja (38. člen Zakona o visokem šolstvu in 15. člen Pravilnika o razpisu za vpis in izvedbi vpisa v visokem šolstvu) predvidevata možnost sprejemnega izpita, kadar študijski program kot pogoj za vpis zahteva posebne nadarjenosti, sposobnosti ali spretnosti. Najbolj enostavna možnost bi bila sprememba zakonodaje, vprašanje pa je, ali ne bi bilo tudi pri obstoječi zakonodaji mogoče zagovarjati stališče (ki ga izkušnje brez dvoma potrjujejo), da se tudi za študij prava zahtevajo specifične sposobnosti, ki jih je vnaprej mogoče najbolje oceniti prav s posebej zasnovanim sprejemnim izpitom (kakršnega med drugim denimo že desetletja poznajo in izvajajo v ZDA).

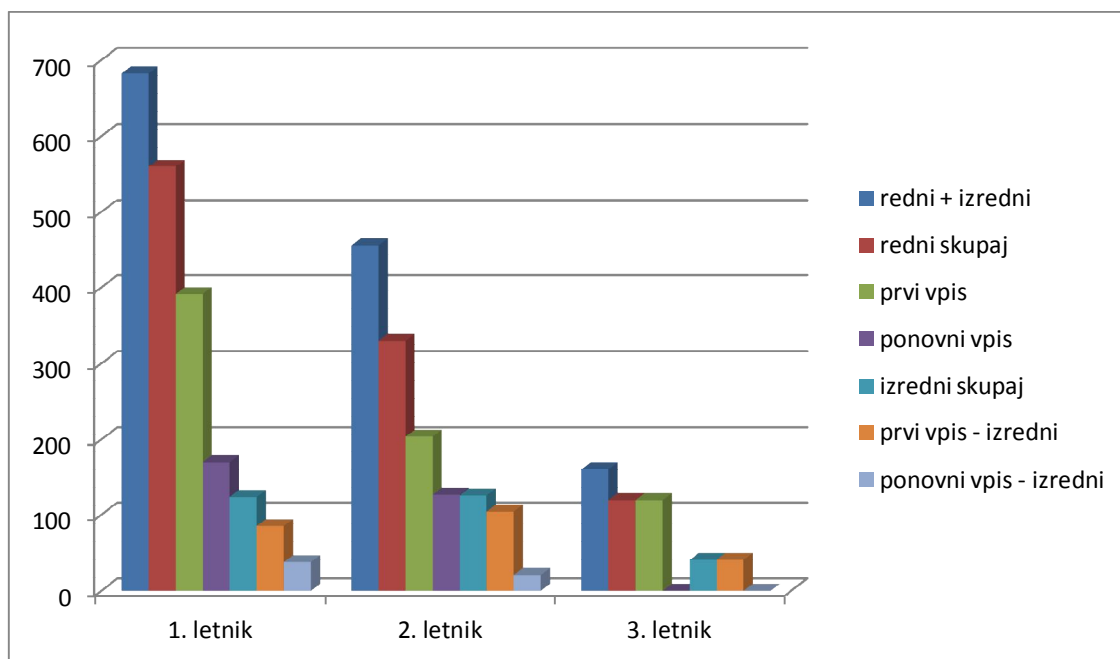
1.3 Prehodnost, napredovanje po programu, dokončevanje študija, diplomanti

Veliko število študentov in težave pri vnaprejšnjem preverjanju sposobnosti za študij prava vodijo tudi v enega največjih izzivov študija na fakulteti – nizko prehodnost oziroma velik osip študentov, do katerega prihaja najbolj izrazito predvsem med 1. in 2. letnikom študija (prehodnost 40 %), saj je v danih razmerah prvi letnik prvo kakovostno sito, delno pa morda tudi poligon, na katerem se študenti privajajo zahtevam in naravi fakultetnega študija. V povezavi z nižjo prehodnostjo je povezano tudi dolgo povprečno trajanje študija (ki je po podatkih za še stari dodiplomski študijski program 80 mesecev za izredni študij in 92 mesecev za redni študij). Sorazmerno malo študentov uspe študij dokončati v rednem roku, o čemer priča tudi nizko število študentov, vpisanih v prvo generacijo 4. letnika novega bolonjskega študijskega programa (111 rednih in 7 izrednih študentov). Število diplomantov je sicer še vedno sorazmerno veliko (v letu 2012 po starem programu skupaj 243, od tega 156 rednih in 87 izrednih), a obstoječa ureditev ne za študente ne za fakulteto ni dobra, ob delitvi na dvostopenjski študij (z možnostjo dveh absolventskih let) pa se lahko po najbolj črnem scenariju še poslabša. Edina pozitivna plat teh podatkov je, da kažejo na ohranjanje trajne skrbi fakultete za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantov, ki jih ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom. O predlogih za reševanje teh problemov gl. točko 1.9.

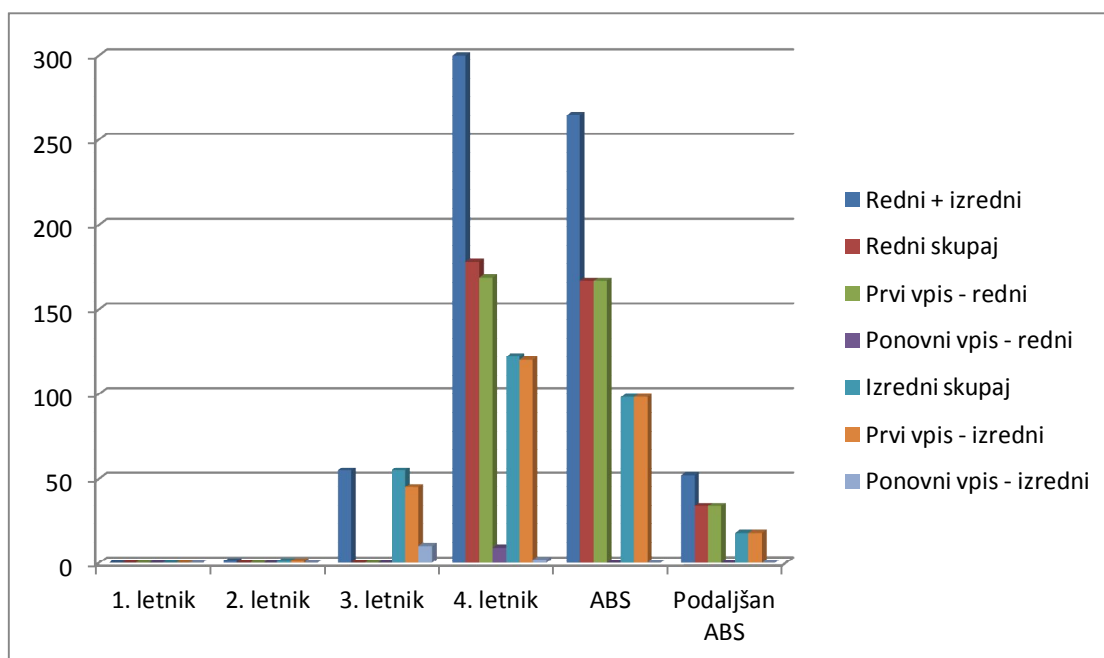
Tabela 1: Stanje vpisa – štud.l. 2011/12 (bolonjski program I. stopnja in stari univerzitetni program)

<i>Letnik/način in vrsta vpisa</i>	Redni + izredni	Redni skupaj	Prvi vpis	Ponovni vpis	Izredni skupaj	Prvi vpis	Ponovni vpis
<i>I. stopnja skupaj</i>	1298	1009	714	295	289	230	59
1.	683	560	391	169	123	85	38
2.	455	330	204	126	125	104	21
3.	160	119	119	0	41	41	0
<i>UNI stari program</i>	673	379	370	9	294	282	12
1.	0	0	0	0	0	0	0
2.	1*	0	0	0	1*	1*	0
3.	55	0	0	0	55	45	10
4.	300	178	169	9	122	120	2
ABS	265	167	167	0	98	98	0
<i>Podaljšan ABS</i>	52	34	34	0	18	18	0
<i>I.stopnja+ UNI</i>	1971	1388	1082	304	580	509	71
* podaljšan status							

Graf 1: Vpis v bolonjski program – I. stopnja (štud. I. 2011/12)

Graf 2: Vpis v stari univerzitetni program – štud.I. 2011/12

1.4 Primerjave stari/novi program, redni/izredni študij, prva/druga stopnja

Razlika med starim in novim programom je predvsem v tem, da je fakulteta v okviru neizogibne uvedbe dvostopenjskega bolonjskega študijskega programa skušala zasnovati program tako, da bi bila omogočena že zaposljivost diplomantov prve stopnje, in sicer v tistih poklicih, ki ne zahtevajo opravljanja pravniškega državnega izpita, medtem ko bi druga stopnja omogočala še nekoliko večjo izbirnost področne usmeritve. Čeprav sama diplomantov prve stopnje še nima, so izkušnje s pravnim študijem v sorodnih okoljih in pravnih sistemih pokazale, da se takšna ureditev v praksi ne obnese in da se za resno pravniško delo vedno pričakuje diploma druge bolonjske stopnje, zaradi česar so denimo v Italiji in na Hrvaškem že sprejeli reformo reforme, po kateri pravni študij poteka v obliki enovitega petletnega študija. V luči teh izkušenj in zahtev pravosodja si tako tudi Pravna fakulteta prizadeva za prehod na enovit petletni študijski program.

1.5 Doktorski študij

Doktorski študij je z uvedbo bolonjske reforme doživel eno večjih sprememb, saj predvideva eno leto poglobljenega predmetnega študija relevantnega pravnega področja v okviru izbranega modula in dve leti za individualno raziskovalno delo in doktorske seminarje. S prvim letnikom naj bi delno nadomestili študij v okviru starega študija za pridobitev znanstvenega magisterija, ki je bil z bolonjsko prenovo odpravljen, iz istega razloga in v luči ciljev bolonjske reforme, da bi doktorski študij postal dostopnejši, pa je v prvem letu fakulteta razpisala tudi veliko število vpisnih mest (200). V praksi se je izkazalo, da v določenih vidikih doktorski študij poteka dobro, v določenih pa je bil že zasnovan narobe. Število razpisanih mest je bilo preveliko, s tem pa fakulteta tudi ni imela možnosti predhodne presoje kakovosti kandidatov ali določitve minimalnih vstopnih pogojev, zaradi česar se je na študij lahko vpisalo tudi večje število študentov, ki so nato imeli težave z opravljanjem študijskih obveznosti, kar se je vsaj delno izkazalo tudi v nizki prehodnosti (za 2. letnik 65 % in za tretji 27,5 %, pri čemer je bil prehod v 3. letnik otežen tudi zaradi zahtev programa in zamudnosti postopkov potrjevanja tem disertacij). Prav tako pa ni najbolj posrečena delitev programa na posamezne module (do lani skupno dvanajst modulov, v letu 2012 pa je bil še v enakih okvirih programu dodan tudi trinajsti), saj ob manjšem številu študentov na posameznem modulu z redkimi izjemami ne omogočajo povsem ustrezne izvedbe predavanj oziroma učnih srečanj na posameznih predmetih.

Fakulteta je nekatere od opisanih težav že skušala rešiti ali jih rešuje. Prehodnost iz 2. v 3. letnik je denimo v luči zapletenih postopkov potrjevanja tem disertacij na univerzi olajšala s premikom drugega doktorskega seminarja iz 4. v 5. semester študijskega programa, prav tako pa je univerza že začela načrtovati poenostavitve vseh formalnih postopkov na univerzi.

Prav tako je fakulteta zmanjšala število razpisanih vpisnih mest (v letu 2012/13 na 47, za razpis za leto 2013/14 na 41 (a od tega 5 na novo dodani modul kriminologija, ki bi bil ob drugačni ureditvi doktorskega študija na univerzi lahko tudi ločeni študijski program)) in jih določila po modulih, kar omogoča nekoliko boljši nadzor nad številom in kakovostjo kandidatov, čeprav glede na vpisne podatke še ne dovolj.

Fakulteta si bo tako prizadevala, da skupaj z univerzo, na kateri so, tako kot v primeru trajanja postopkov, to zaznali tudi kot splošen problem, še resneje razišče možnosti oziroma predlaga spremembo ureditve, po kateri bi za vpis na doktorski študij lahko postavili določene minimalne standarde oziroma presojo kakovosti. Predvsem pa je na fakulteti potreben resnejši razmislek o sami zasnovi študija, predvsem v 1. letniku, ki ob pričakovanem – in zaželenem – nadaljnjem nižanju števila vpisnih mest ne more potekati na način predmetnega študija, razdrobljenega po številnih modulih. Razmisliti bi kazalo o prenovi študija, po kateri bi na doktorski študij vpisali še manjše število študentov, ki pa bi jim nato v večji meri prilagodili študijski proces glede na njihove specifične potrebe, medtem ko bi celotna generacija študentov ne glede na področje sodelovala v okviru skupnih učnih vsebin in doktorskih seminarjev s predstavljanjem svojega dela. Ker se bliža ponovna akreditacija programa, je sedaj pravi čas za tak razmislek.

1.6 Izredni študij in vseživljenjsko izobraževanje

Problematika izrednega študija je prisotna na celotni univerzi in v praksi z vidika študentov pomeni predvsem možnost vpisa tistim potencialnim študentom, ki se zaradi slabšega učnega uspeha in uspeha na maturi ne morejo vpisati kot redni študenti, z vidika finančno podhranjene fakultete pa dodaten vir prihodkov, s katerimi deloma pokriva tudi najosnovnejše stroške svojega delovanja. Praviloma se to dejstvo odrazi tudi v slabšem učnem uspehu izrednih študentov v primerjavi z rednimi, a z izjemami na obeh straneh. (Del argumenta v prid sprejemnim izpitom izhaja ravno iz obstoja tovrstnih izjem – ker učni uspeh ni v celoti merodajen pokazatelj kasnejše študijske uspešnosti, bi ustrezen sprejemni izpit kandidatom s slabim učnim oziroma maturitetnim uspehom, a z dobrimi sposobnostmi za študij prava, omogočil vpis na redni študij.)

Vseživljenjsko izobraževanje na področju prava v veliki meri ponujajo že posamezne institucije in združenja pravniških poklicev (vključno s posebnim Centrom za izobraževanje v pravosodju, ki deluje v okviru Ministrstva za pravosodje in javno upravo), zato se fakulteta v tem oziru udeležuje predvsem prek sodelovanja svojih učiteljev v takih izobraževanjih in morebitnih posebnih seminarjih za seznanjanje z novo zakonodajo ali prakso na posameznih področjih. Je pa doktorski študij zasnovan na tak način in tudi v praksi poteka tako, da se zanj poleg nedavnih diplomantov lahko odločajo tudi starejši pravniki z dolgoletno prakso, ki želijo svoje delovne izkušnje nadgraditi z raziskovalno/akademske delom.

1.7 Prehod med prvo in drugo ter tretjo stopnjo, kombiniranje različnih študijskih področij

Prehod med prvo in drugo stopnjo bo (ob upoštevanju možnosti absolventskega leta) postal relevanten šele v prihodnjem študijskem letu, ko bo prva generacija študentov zaključila s 4. letnikom prve stopnje, prehod med drugo in tretjo stopnjo pa še leto zatem. V luči zgornjih ugotovitev gre pričakovati, da bo večina diplomantov prve stopnje študij nadaljevala na drugi (ki je pogoj za pristop k pravniškemu državnemu izpitu), manjše število pa nato še na tretji. Iz enakega razloga zahteve po petih letih pravnega študija za pravniški državni izpit je tudi dokaj majhna verjetnost, da bi diplomanti prve stopnje študij na drugi stopnji nadaljevali drugod, kot je tudi že sedaj majhno število tistih, ki se vpisujejo na drugo stopnjo po merilih za prehode. (V letu 2012 je bilo na drugo stopnjo skupaj vpisanih 14 študentov, od tega 9 prvič, 2 študenta, ki sta se na tak način vpisala na drugo stopnjo, pa sta leta 2012 študij tudi uspešno zaključila.)

1.8 Izvajanje starih študijskih programov

Trenutno se še izvajajo stari študijski programi dodiplomskega in podiplomskega študija, pri čemer pa gre seveda za tiste študente, ki so se na študij vpisali še pred uvedbo novega bolonjskega programa pred štirimi leti in ki so uspešno napredovali še po starem programu do zadnjega letnika ter imajo pred seboj praviloma le še opravo preostalih študijskih obveznosti. Tisti študenti, ki so se vpisali še po starem programu, a nato po starem programu niso uspeli napredovati v višji letnik, so morali preiti na bolonjski študijski program.

1.9 Izvajanje in učinki ukrepov za izboljšanje prehodnosti in drugih vidikov študija

Za izboljšanje stanja glede uspeha študija in prehodnosti se fakulteta poleg rešitev v okviru celovitega pristopa k organizaciji študija (kot npr. zmanjšanja števila vpisa in možnosti uvedbe sprejemnega vpisa) trudi tudi s pomočjo študentom s težavami pri prilagajanju zahtevam in naravi študija. Po preteklih dobrih izkušnjah je fakulteta spet uvedla poseben uvajalni teden za študente prvih letnikov, pomaga si tudi z odličnim sodelovanjem študentov v okviru predmetnega tutorstva (o tem gl. točko 8). Delno je v okviru novih študijskih programov prehodnost iz prvega v drugi letnik spremenila tudi narava kreditnega študija, zaradi katere študenti določeni del kreditnih točk pri predmetu pridobijo tudi pred uspešnim opravljanjem končnega izpita, a ta ureditev je težave s študijem in prehodnostjo zgolj preložila iz 1. letnika v 2. letnik, leto dni kasneje pa pogosto pomenila še dodatno breme težav s statusom, saj so študenti nato težje izpolnili pogoje za ponavljanje 2. letnika. Fakulteta mora tako razmisliti o prilagoditvi pogojev za prehod in/ali ponavljanje letnika, da bi se takim težavam v prihodnje izognili.

1.10 Aktivne metode učenja in poučevanja

Čeprav je večina pravniškega življenja obdana s knjigami, predpisi in pravnimi kvalifikacijami življenjskih pojavov in dogodkov, mora dober pravnik znati pravo uporabljati v kontekstu, v praksi, k čemur – čeprav z distance univerzitetnega študija – sledi tudi študijski proces na fakulteti. Tako pozitivnopravni kot splošni pravni predmeti teoretične vsebine dopolnjuje s praktičnimi primeri, poleg rednih oblik študija pa na fakulteti poteka še več učnih vsebin in projektov, ki od študentov zahtevajo oziroma jim nudijo posebej aktivno možnost pridobivanja in praktičnega preverjanja novih znanj, med njimi npr.: obiskovanje sodnih obravnjav in drugih pravnih institucij, pravna klinika (praktično delo na določenem področju, na fakulteti razvita na področju azilnega prava), večje število tekmovanj v sodnih simulacijah pravnih sporov, pa tudi vrsta razpravnih skupin (o pravni filozofiji, o pravni zgodovini, o literaturi in pravu, itd.) in raziskovalnih projektov v sodelovanju s fakultetnimi učitelji. Med študenti je sicer že dlje prisotna želja po še več praktičnih vsebinah, kar so fakulteta oziroma njeni učitelji pri izvajanju predmetov do določene mere že upoštevali, čeprav je fakulteta hkrati pozorna na to, da njena naloga vendarle ni priučitev tistih obrtniških znanj, ki jih diplomant pri svojem praktičnem delu po diplomi pridobi relativno hitro in enostavno, ampak veščin pravnega razumevanja, razlogovanja in argumentacije, katerih pridobitev oziroma krepitev zahteva dolgotrajnejši študijski proces.

V tej luči je mogoče omeniti tudi pomanjkanje učnih vsebin, posebej posvečenih pridobivanju veščin pravnega raziskovanja in pisanja. Tudi na to pomanjkanje so že večkrat opozorili sami študenti in na njihovo pobudo je bil na fakulteti v zadnjih letih organiziran kratki seminar o zasnovi in pisanju diplomske naloge. V lanskem poročilu o kakovosti je med zaključki vsebovan predlog uvedbe izbirnega predmeta o pravnem raziskovanju in pisanju, ki bi potekal v sodelovanju s knjižnico. Poročilo tudi letos predlaga razmislek fakultete v tej smeri.

1.11 Interdisciplinarni študijski programi, izbirnost, sodelovanje med članicami

Pravna fakulteta ne izvaja interdisciplinarnih študijskih programov in tudi na sami fakulteti se izvaja zgolj enotni študijski program Pravo. Takšen enovit študijski pristop narekujejo narava pravniškega poklica in dela v pravosodju, ki (vključno z zahtevami pravniškega državnega izpita) zahtevajo celovito poznavanje pravnih področij. Prav zaradi tega pa se fakulteta sooča z izzivom, kako vsebine in nabor predmetov vendarle prilagoditi razvoju znanosti in novim potrebam pravniških znanj, kar v okviru bolonjskega študijskega programa rešuje z večjim obsegom izbirnih predmetov, ki so v študijski program vključeni od tretjega semestra naprej, ter z možnostjo izbire usmeritvenega modula na 2. stopnji in modula na 3. stopnji (o slednjem sicer gl. točko 1.5.). Fakulteta je načeloma odprta za sodelovanje z drugimi članicami, res pa se za opravljanje obveznosti na drugih članicah ne zanima veliko študentov (v letu 2011/12 je bilo takih študentov 13).

1.12 Priznavanje v drugih študijskih programih opravljenih študijskih obveznosti in neformalnega učenja

Fakulteta ima veliko sporazumov o sodelovanju s tujimi partnerskimi institucijami v okviru programa Erasmus (o tem gl. točko 2), v okviru katerega lahko študenti del študijskih obveznosti v okviru študentske izmenjave opravijo tudi na drugi instituciji oziroma v okviru drugega študijskega programa. Po dostopnih informacijah tudi s priznavanjem obveznosti na nepravniških fakultetah ni težav, res pa je tovrstnega prehajanja zaradi specifičnosti pravnega študija dokaj malo. V okviru posameznih vsebin oziroma predmetov se priznavajo tudi določene vrste neformalnega učenja, denimo aktivne udeležbe na študentskih tekmovanjih iz sodne simulacije ali aktivne udeležbe na seminarjih, poletnih šolah oziroma praktičnem usposabljanju študentov v tujini.

1.13 Sodelovanje z okoljem

Fakulteta je pri svojem delu v tesnem stiku s pravosodjem, stanovskimi združenji (odvetniška in notarska zbornica) in državnimi institucijami, posredno pa tudi gospodarskimi subjekti na pravnem trgu, ki po eni strani sooblikujejo predmet njenega raziskovalnega in pedagoškega dela, po drugi pa prek tovrstnih stikov fakulteta skrbi tudi za prenos znanj in raziskovalnih rezultatov v zakonodajne procese in aplikativno prakso. Zunanji strokovnjaki iz pravosodja in drugih pravno relevantnih institucij so tudi redni gosti v študijskem procesu.

1.14 Razvoj študijskega področja v povezavi z razvojem relevantnega okolja

Temelji predmetnika pravnega študija se – tako kot pravna znanost nasploh – ne spreminjajo s posebno hitro dinamiko. V tem oziru se fakulteta na razvojne novosti (razvoj čezmejnega urejanja številnih pravnih področij, problematika svetovnega spleta, problematike novih ali razvijajočih se področij) delno odziva prek nabora izbirnih predmetov, ki jih je mogoče hitreje prilagajati aktualnim družbenim in pravnim vprašanjem in ki s časom lahko postanejo del rednega študijskega procesa (npr. pravo varstva okolja, ekonomska analiza prava), v vsakem primeru pa jih učitelji vedno upoštevajo pri prilagajanju vsebine učnih načrtov pri izvajanju posameznih predmetov.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Uspešno izvajanje izobraževanja v okviru novega bolonjskega programa	Ključni izzivi za izobraževalni proces so v zadnjih letih povezani z bolonjsko prenovo, s katero se je fakulteta (ob upoštevanju navedenih pomanjkljivosti) v celoti gledano uspešno spopadla in ohranila visoko kakovost svojega dela.
Povezovanje teoretičnega znanja s praktičnimi veščinami in možnostjo raziskovalnega udejstvovanja študentov	Na vrsto načinov je »običajni« študijski proces oplemeniten s praktičnimi vsebinami (pravne klinike, sodne simulacije) in možnostjo razpravnega ali raziskovalnega sodelovanja z učitelji, ki pomembno prispevajo k želenim učnim učinkom.
Delovanje predmetnega tutorstva v sodelovanju s študenti	Pomemben del fakultetnega poslanstva je skrb za študente, ta pa pride do izraza še posebej pri študentih s študijskimi težavami. Ob nehvaležnem razmerju študent:učitelj in težavnosti študija je predmetno tutorstvo neprecenljivo.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Neustrezna ureditev študijskega programa v obliki ločene prve in druge bolonjske stopnje	Vsaj zelo koristen in smiseln, če ne tudi potreben predlog je uvedba enovitega petletnega študija prava.
Nizka prehodnost, dolgotrajni študij in statusne težave študentov	Nadaljnje usklajevanje vpisnih mest s prihajajočimi generacijami, uvedba sprejemnega izpita in prilagoditve pogojev za prehajanje.
Ne povsem ustrezna zasnova doktorskega študija	Prenova doktorskega študija pred ponovno akreditacijo, razmislek o odpravi delitve študijskega programa na posamezne module in znižanje števila vpisanih študentov.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja	Obrazložitev za izbor točke
Uvajanje zadnjih letnikov bolonjskega študija	Bolonjska prenova je že zadnjih nekaj let bistveni vsebinski in organizacijski

	dejavnik sprememb v izobraževalnem procesu in tudi leta 2012 je bilo enako, z začetkom izvajanja 4. letnika in snovanjem prihajajoče druge stopnje študija.
Obseg študentske populacije	V luči sedanjega in napovedanega zmanjševanja študentskih generacij ter razmer na trgu dela je bilo že opaziti nekaj sprememb v strukturi študentske populacije, ki narekuje zmerno znižanje vpisnih mest in boljšo selekcijo kandidatov.

2. MEDNARODNA DEJAVNOST

2.1 Mobilnost študentov

Na študijsko izmenjavo v tujino je v letu 2011/12 odšlo 72 študentov naše fakultete (69 jih je izmenjavo opravilo v okviru programa ERASMUS, 3 pa v okviru sorodnega programa Erasmus Mundus – BASILEUS). Skupno so študenti gostovali v 22 državah. Največ študentov je izmenjavo opravilo v Nemčiji (9), Španiji (7), Belgiji (6), Poljski (6), Franciji (5) in na Norveškem (4).

Ker fakulteta načrtno spodbuja mobilnost študentov pri višjih letnikih, je približno 70 % naših študentov odšlo na izmenjavo v absolventskem letu, okrog 20 % jih je bilo v času izmenjave vpisanih v 4. letnik, nekaj malega pa je bilo tudi študentov 3. letnika in doktorskih študentov. Vsi študenti, ki so bili na izmenjavi, so bili uspešni (vrnili so se z zadostnim številom uspešno opravljenih ECTS); morda še pomembneje pa je, da so se vsi vrnili z izmenjave zadovoljni.

Razveseljiv je podatek o precejšnjem porastu števila študentov, ki jih zanima izkušnja študija v tujini, glede na leto poprej (v letu 2010/11 je bilo na izmenjavi le 44 naših študentov). Med razloge za povečanje števila lahko umestimo tudi:

- dovolj velika sistemska podpora študijskim izmenjavam v tujino – tako s strani vodstva fakultete in večine pedagoških delavcev kot s strani Službe za mednarodno sodelovanje na rektoratu;
- dobro delo fakultetne Mednarodne pisarne in Erasmus koordinatorja (dostopnost informacij: osebno v času uradnih ur, preko spletne strani, preko organiziranih posebnih skupinskih sestankov in delavnic, ažurno in kakovostno individualno svetovanje: osebno ali po e-pošti, pomoč pri administrativnih postopkih v zvezi s prijavo, v času izmenjave in po vrnitvi, itd);

- jasna in vnaprej znana pravila o priznavanju obveznosti, opravljenih v tujini;
- pozitivna priporočila študentov, ki so se s študijske izmenjave v tujini že vrnili (ti študenti imajo možnost sodelovati na informativnih sestankov ob objavi novega razpisa za izmenjave, pole tega je na fakultetnem spletnem mestu posebna stran, kjer objavljamo vtise teh študentov in njihove kontakte).

Na fakulteti smo v študijskem letu 2011/12 na študijski izmenjavi gostili 60 tujih študentov, od tega veliko večino preko programa ERASMUS. Skupno smo gostili študente iz 19 držav. Največ tujih študentov je prišlo iz Poljske (9), Španije (7), Nemčije (6), Slovaške (5), Nizozemske (4) in Madžarske (4).

Opazamo, da je bilo število tujih izmenjavnih študentov enako kot leto prej. Podpora tem študentom na fakulteti je ustrezna. Študenti so lahko v letu 2011/12 izbirali med 19 predmeti, ki so se (posebej zanje) predavali v angleškem jeziku. Dejstvo je, da to za fakulteto predstavlja določen finančni strošek, zato se bi ob morebitnem dodatnem varčevanju s finančnimi sredstvi ta dejavnost lahko krčila.

Zadovoljstvo z izmenjavo pri obeh skupinah izmenjavnih študentov (domačih in tujih) vsako leto preverjamo z osebnim pogovorom z vsakim študentom v Mednarodni pisarni ter preko posebnega vprašalnika, na katerega študenti nekaj tednov po opravljeni izmenjavi odgovarjajo po e-pošti. Vprašalnika za obe skupini študentov sta različna. Rezultate zberemo v obliki posebnega (skupnega) poročila, ki ga nato ob koncu vsakega študijskega leta dobijo v branje vsi zaposleni. Na podlagi pridobljenih odgovorov se lažje in bolj kakovostno pripravimo na proces študentskih izmenjav v prihodnjem študijskem letu.

2.2 Mobilnost zaposlenih

Kljub temu, da gre za lepo priložnost pridobivanja mednarodnih izkušenj, urjenja govorniških sposobnosti v tujem jeziku, navezovanja stikov s tujimi kolegi in izmenjave dobrih praks, bi si pri zaposlenih na fakulteti želeli večje zanimanje za tovrstno mobilnost. V letu 2011/12 so se ERASMUS gostovanja v tujini udeležili le trije zaposleni (dva pedagoga in ena strokovna sodelavka). En razlog je gotovo (pre)majhna finančna pomoč takim izmenjavam (ERASMUS program npr. krije le 80 % upravičenih stroškov gostovanja, a ne več kot 500 EUR). Pri pedagogih je dodatni velik razlog za neudeležbo obremenjenost s pedagoškim delom in (s tem povezano) pomanjkanje časa, pri administrativnih sodelavcih pa predvsem dvom v koristnost take mobilnosti (ne vidijo posebne potrebe ali smisla po dodatnem izobraževanju ali usposabljanju v tujini, ampak glede na specifiko svojega dela raje izkoristijo podobne priložnosti doma), pa tudi strah pred tujino in ne dovolj dobro poznavanje tujih jezikov.

Opaziti je čedalje večje zanimanje za ERASMUS gostovanja zaposlenih pri nas. V letu 2011/12 smo tako imeli 5 pedagoških in 6 administrativnih gostovanj iz tujine.

2.3 Sklepanje sporazumov o mednarodnem sodelovanju

V letu 2011/12 je bilo na novo podpisanih 11 bilateralnih sporazumov v okviru programa ERASMUS (skupno ima sedaj PF UL sklenjenih 85 tovrstnih sporazumov) in dva druga sporazuma o mednarodnem sodelovanju (z institucijama: 'China Law Society' in 'EBS Universität für Wirtschaft und Recht').

2.4 Mednarodna študentska tekmovanja

Fakulteta je (kot že dolga leta prej) aktivno podpirala sodelovanje svojih študentov na mednarodnih tekmovanjih v simuliranih sodnih in arbitražnih sporih, kjer so ekipe naših študentov zopet dosegale odlične uvrstitve.

2.5 Druge mednarodne dejavnosti

Fakulteta je v letu 2011/12 gostila naslednje mednarodne dogodke:

- Ljubljansko-zagrebški kolokvij »Evropeizacija civilnega procesnega prava« (november 2011);
- Mednarodna znanstvena konferenca »Dvajset let Ustave Republike Slovenije: pomen ustavnosti in ustavna demokracija« (december 2011);
- Simpozij ob 200-letnici Občega državlanskega zakonika (januar 2012);
- Seminar ob tradicionalnem srečanju Pravnih fakultet Univerze v Jeni in Univerze v Ljubljani z naslovom »Zivilrecht – 200 Jahre nach dem ABGB, Civilno pravo – 200 let po ODZ« (junij 2012);
- Mednarodna konferenca z naslovom »Sodobni izzivi mednarodnopravnega varstva okolja«, angl. »First Contemporary Challenges of International Environmental Law Conference« (junij 2012).

Organiziranih je bilo več gostujočih predavanj profesorjev in drugih strokovnjakov iz tujine (nekaj v okviru Mednarodnega foruma, nekaj v okviru izmenjavnih programov pedagoškega osebja, nekaj na osebno povabilo naših profesorjev).

Pod vodstvom posameznih profesorjev je bilo organiziranih več strokovnih ekskurzij v tujino (v Gorico in Trst, na Dunaj, v Ženevo, Strasbourg in ZDA); gostili smo tudi nekaj mednarodnih poletnih šol oz. seminarjev za študente.

Študenti so lahko preko različnih tečajev fakultativno izpopolnjevali znanje tujih jezikov.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Študentske izmenjave	Dosežen je dober in utečen sistem promocije in izvedbe študijskih izmenjav; izmenjave so dobre, ker študentom širijo obzorja in omogočajo pridobitev novih znanj.
Študentska tekmovanja	V času priprav na tekmovanja študenti krepijo svojo strokovno podkovanost na posameznem področju, nabirajo izkušnje, ki jih samo z običajnim študijem ne bi, poglobljajo znanje na področjih, ki jih zanima. Na ta način pridobivajo izkušnje z 'realnega sveta', s sodelovanjem in uspehi naših ekip pa se povečuje ugled fakultete v tujini.
Strokovne ekskurzije v tujino	Strokovne ekskurzije v tujino so odlična dopolnitev študijskega programa, saj so študenti deležni predavanj strokovnjakov v njihovem delovnem okolju, ekskurzije pa jim tudi omogočijo stik z delom v praksi.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Mobilnost zaposlenih	Vložiti je treba še več truda v promocijo pozitivnih plati tovrstne mobilnosti: nabiranje novih izkušenj, izmenjava znanja in dobrih praks, utrditev medn. sodelovanja in možnosti za morebitno kasnejše nadaljevanje sodelovanja na drugih področjih (npr. znanstveno-raziskovalno delo, organiziranje konferenc, skupne objave...).
Tuji predavatelji	Želimo si še povečati število gostujočih predavateljev, saj bi to predvsem prineslo dodano vrednost obstoječim študijskim vsebinam, krepilo bi se medn. sodelovanje med fakulteto in institucijo, s katere bi prihajali gostje.

Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Porast števila študentov, ki so opravili izmenjavo v tujini	Študij v tujini je pomemben zaradi širjenja obzorij in pogledov, novih znanj, drugačnega pristopa k študiju. Veliko študentov odhaja na izmenjavo na dobre univerze.
Mednarodni simpoziji in konference	Mednarodna znanstvena srečanja so pomembna zaradi vzpostavljanja stikov in krepitev odnosov s kolegi iz tujine, izmenjave znanja, pridobitve organizacijskih izkušenj za nadaljnje podobne dogodke, povečanja ugleda fakultete v tujini.

3. RAZISKOVALNA, RAZVOJNA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST

3.1 Sodelovanje v različnih vrstah projektov

Učitelji PF so v letu 2012 sodelovali v različnih projektih:

i. projekti PF

17 pedagoških delavcev je dopolnilno zaposlenih na raziskovalnih projektih PF. Njihovo raziskovalno delo se izvaja v okviru dveh dejavnosti:

- programska skupina PF (v obsegu 2,5 FTE), ki izvaja projekt Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem (projekt se izvaja od leta 2004 in se bo zaključil konec leta 2013) in
- temeljni raziskovalni projekt Ustavnosodno odločanje (v obsegu 1,48 FTE, projekt se izvaja od 2010 in se bo zaključil sredi leta 2013).

ii. projekti drugih institucij

Pedagoški delavci izvajajo svojo raziskovalno dejavnost v okviru dopolnilnih zaposlitev tudi v programskih skupinah drugih raziskovalnih institucij; 5 jih je dopolnilno zaposlenih v programski skupini Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti, 9 v programski skupini Inštituta za primerjalno pravo in 2 v programski skupini EIPF, Ekonomski inštitut. Čeprav raziskovalno

delujejo izven PF, pa njihovo raziskovalno delo pomembno prispeva h kvaliteti pedagoškega dela PF preko povezovanja raziskovalnega in pedagoškega dela in prispeva k povezovanju s temi institucijami ter k interdisciplinarnosti njihovega raziskovalnega dela.

iii. skupni projekti z drugimi institucijami

Leta 2012 je PF zaključila dva projekta, ki ju je izvajala skupaj z drugimi institucijami:

1. skupaj še s 3 visokošolskimi organizacijami je zaključila CRP Študija vpliva informatizacije na učinkovitost pravosodnega sistema, na katerem je sodelovala ena pedagoška delavka,
2. skupaj še z eno visokošolsko in eno raziskovalno organizacijo je zaključila temeljni raziskovalni projekt Pravna in politična zgodovina žensk na Slovenskem, v katerem sta sodelovala dva pedagoška delavca .

V letu 2012 je PF s predlogi raziskovalnih projektov sodelovala na dveh razpisih v Sloveniji:

- sodelovala je pri prijavi Univerze v Ljubljani na razpis MIZKŠ o oblikovanju kreativnih jedr s projektom KAVIAR (preučevanje mednarodnih pravil in regulacije na področju funkcionalne hrane) - skupni projekt Univerze v Ljubljani ni bil izbran;
- prijavila se je na razpis ARRS za promocijo slovenske znanosti v tujini (promoviranje študija in raziskovalnega dela na PF v tujini), a na razpisu ni bila izbrana.

Približno 20% pedagoških delavcev v letu 2012 ni bilo vključeno v takšno obliko raziskovalne dejavnosti, ki bi se odražala v pogodbeni dopolnilni zaposlitvi na projektih, ampak je bilo njihovo raziskovalno delo individualno (pogosto formalizirano v avtorskih pogodbah z domačimi in tujimi raziskovalnimi organizacijami). Vpetost učiteljev v raziskovalne projekte, ki jih v pretežni meri financira ARRS, bi bilo glede na navedene podatke mogoče oceniti kot zadovoljivo. Vendar pa se slika spremeni ob upoštevanju dejstva, da gre za velike skupine raziskovalcev na relativno majhnih projektih (npr. v temeljnem raziskovalnem projektu z obsegom 1,48 FTE sodeluje 14 učiteljev), kar pomeni majhen obseg raziskovalnega dela posameznega člana projektne skupine. Takšno stanje je posledica premajhne zainteresiranosti učiteljev za pridobivanje novih projektov, ki je tudi odraz naše dosedanje slabe uspešnosti na razpisih ARRS zaradi razpisnih pogojev. Le-ti namreč ne upoštevajo specifik raziskovanja na področju prava in možnosti doseganja kazalnikov raziskovalne uspešnosti s strani raziskovalcev s tega področja. Podrobneje bo ta problematika pojasnjena v okviru analize znanstvenih objav.

Raziskovalno skupino PF sestavlja 49 raziskovalcev (44 pedagoških delavcev in 5 MR), ki delujejo raziskovalno na različnih področjih prava, ki so bolj ali manj povezana. Da bi povečali medsebojno poznavanje raziskovalnega dela in dosežkov (kar smo v preteklih letih ocenjevali kot nezadostno), fakulteta enkrat letno organizira Dan znanstvenih in raziskovalnih dosežkov učiteljev in sodelavcev PF, na katerem se predstavijo izvedene ali načrtovane raziskave. Ta dogodek se je že izkazal za dober način spodbujanja povezovanja pri raziskovalnem delu.

3.2 Znanstvene objave in citiranost

Obseg, uspešnost in odmevnost raziskovalnega dela se meri prvenstveno preko znanstvenih objav in citiranosti. Obstoječi način vrednotenja objav pa je neprimeren za ocenjevanje raziskovalnega dela na področju prava. Fakulteta je to neuspešno poudarjala v postopku oblikovanja habilitacijskih meril UL, ki so prevzela merila ARRS. Področje prava ima predvsem naslednje posebnosti:

- pomemben del raziskovanja je zaradi nacionalnega pomena področja usmerjen v slovenski pravni sistem in je zato nujno, da so tudi objave rezultatov raziskav objavljene v domačih publikacijah, ki pa praviloma (še) niso indeksirane v bazah SSCI, A&HCI ali Scopus;
- nekatere vodilne evropske pravniške revije prav tako niso indeksirane v navedenih bazah, na kar sami nimamo vpliva;
- veliko domačih in mednarodnih raziskav se zaključi z izdajo monografije, pogosto pri uglednih mednarodnih založbah, njihova pomembnost pa se ne odraža v merilih ARRS, prav tako se ne upošteva citiranost tako objavljenih del.

Po merilih ARRS so zato publikacije (in s tem raziskovalna dejavnost PF) ocenjene kot skromne, so nizko ovrednotene in zato smo pri konkuriranju na razpisih ARRS le redko uspešni.

Navedene značilnosti publiciranja našega raziskovalnega dela izhajajo iz tabele 2. Le približno tretjino objav predstavljajo izvirni znanstveni članki in med njimi so le redki takšni, ki so visoko ovrednoteni po merilih ARRS. Zato tudi nizko število citatov (Tabela 3). Tretjino publikacij pa predstavljajo monografije oz. sestavki v monografijah, ki so po merilih ARRS zgolj sekundarni pokazatelj uspešnosti raziskovalnega dela. Zaradi prej navedenih specifik področja prava je takšna slika pričakovana. Samokritično pa lahko ugotovimo, da se še nismo začeli prilagajati merilom ARRS, saj se struktura objav v zadnjih letih ne spreminja. Kljub navedenim kritikam meril bi se jim bilo vsaj v določeni meri mogoče prilagoditi, če želimo biti uspešnejši pri prijavih na razpisih ARRS.

Tabela 2: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po Sicris)

	2012	2011	2010	2009
Izvirni zn. članek	41 7 v bazah*	42 7 v bazah	48 7 v bazah	54 5 v bazah
Pregledni zn. članek	2	9	7	3
Kratek zn. prispevek	13	13	14	5

Zn. prispevek na konferenci	27	26	23	17
Sestavek v monografiji	43	52	32	38
Monografija	7	10	13	17
Skupaj	133	152	137	134

*članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus

Graf 3: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po Sicris)

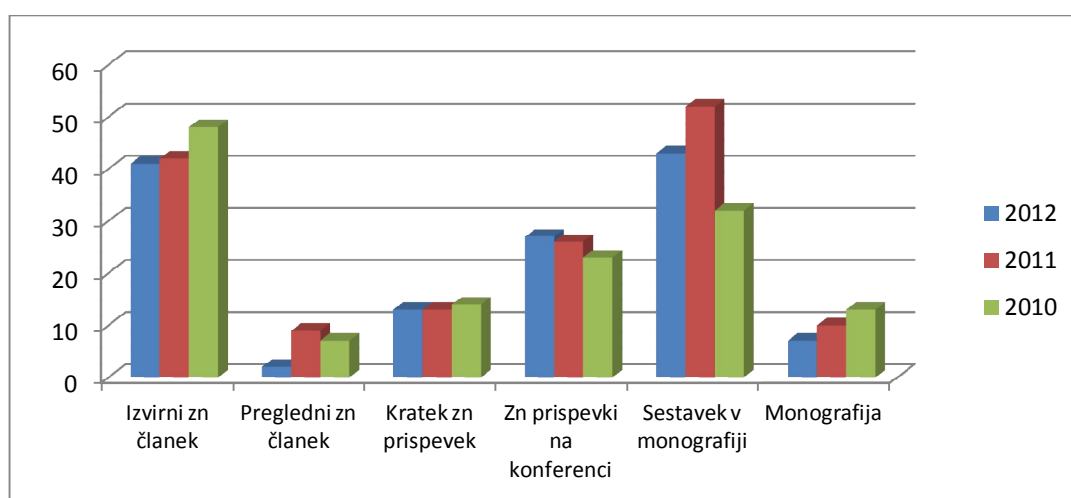

Tabela 3: Število normiranih čistih citatov raziskovalne skupine PF

	2012	2011	2010	2009
WoS	8	4	7	13
Scopus	4	0	5	9

3.3 Sodelovanje v mednarodnih projektih

Fakulteta žal ni uspešna pri črpanju sredstev iz evropskih raziskovalnih projektov, saj nismo pridobili nobenega evropskega projekta. Interes za prijavljanje tovrstnih projektov je majhen zaradi vse večje obremenjenosti učiteljev s pedagoškim delom, ki jo je povzročilo izvajanje bolonjskega študijskega programa, zaradi potrebne velike angažiranosti pri sestavi prijave ob hkratnem zavedanju velike konkurence drugih institucij, zaradi pomanjkanja izkušenj in specifičnih znanj pri izvajanju administrativno zahtevnih projektov. Fakulteta še ni sistematično pristopila k analizi razlogov za majhen interes zaposlenih za prijavljanje na mednarodne projekte in k intenzivnejšemu spodbujanju učiteljev za tovrstno dejavnost. Ustanovitev fakultetne Pisarne

za mednarodno sodelovanje, ki nudi podporo prijavljanju na mednarodne projekte in njene aktivnosti v tej smeri, očitno ni zadosten ukrep.

Kljub temu pa je zaznan napredek v prizadevanjih za pridobivanje mednarodnih projektov, saj je fakulteta v letu 2012 pripravila pet prijav:

- Fakulteta je bila koordinator prijave raziskovalnega projekta o problematiki državljanstva EU (*EUPATRID – Reconciling EU standards and national autonomy in citizenship proceedings*) na razpisu Evropske komisije v okviru konzorcija z osmimi evropskimi partnerji. Projekt je bil v zahtevnem postopku izbora ocenjen kot formalno popoln in vsebinsko kakovosten ter uvrščen na rezervni seznam za financiranje. Prvič je fakulteta nastopala v zahtevni vlogi koordinatorja konzorcija in čeprav financiranja za projekt (še) ni pridobila, je z oceno prijave zadovoljna.
- Fakulteta se je prijavila na razpis MIZKŠ za spodbujanje odprtosti slovenskega visokega šolstva v mednarodno okolje s projektom *Z internacionalizacijo do kakovostnejšega in konkurenčnejšega študija prava*. Operacija bo sofinancirana iz sredstev Evropskega socialnega sklada, zato jo uvrščamo v kategorijo mednarodnih projektov. V prijavi smo načrtovali, da bomo v triletnem obdobju zaposlili enega tujega strokovnjaka, v pedagoških aktivnostih bo sodelovalo 27 gostujočih strokovnjakov, izvedli bomo 7 mednarodnih delavnic s strokovnjaki iz tujine, povečali bomo število predmetov, ki se izvajajo v angleščini. Rezultati razpisa še niso znani.
- Fakulteta je prijavila raziskovalni projekt proučevanja bilateralnih dogovorov med državami o opravljanju ocen čezmejnih vplivov na okolje (TEAIBILAT - Bilateral Agreements and Transboundary Environmental Impact Assessment under European Union's Legislation) na razpis Evropske komisije EP7 - Okolje, Coordination and support actions. Projekt je bil ocenjen kot zanimiv in vsebinsko primeren za potrditev, a naj bi bila predvidena finančna sredstva za izvedbo po ocenah Evropske komisije premajhna.
- V sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze Cirila in Metoda iz Makedonije je fakulteta prijavila projekt v okviru razpisa sklada NATO Science for Peace and Security: priprava in vodenje poletne šole o kibernetiki obrambi (Regional Summer School on Cyber Defence). Rezultati razpisa še niso znani.
- V sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze Cirila in Metoda iz Makedonije je fakulteta prijavila projekt v okviru razpisa sklada NATO Science for Peace and Security: izvedba raziskave in priprava priročnika o mednarodnem pregonu storilcev kibernetičnih napadov (Legal Prosecution of Cyber Attack Perpetrators). Rezultati razpisa še niso znani.

3.4 Interdisciplinarnost, povezovanje med članicami in z drugimi univerzami, institucijami

Povezovanje z drugimi raziskovalnimi institucijami se kaže predvsem preko sodelovanja pedagoških delavcev v drugih programskih skupinah oz. pri projektih, ki jih izvajajo druge institucije. V letu 2012 so zaposleni na PF pri raziskovalnem delu sodelovali z naslednjimi institucijami:

- Inštitut za kriminologijo pri PF (v programski skupini sodeluje 5 pedagoških delavcev)
- Inštitut za primerjalno pravo (v programski skupini sodeluje 11 pedagoških delavcev)
- EIPF, Ekonomski inštitut (v programski skupini sodelujeta 2 pedagoška delavca, na projektu pa 1 pedagoški delavec)

Glede na navedene podatke lahko ocenimo tovrstno povezovanje z drugimi institucijami kot dobro, vendar pa gre za povezovanje na individualni ravni (posamezni učitelj z institucijo) in ne za povezovanje institucij, ki pride najbolj do izraza pri izvajanju skupnih raziskovalnih projektov. V letu 2012 sta bila takšna raziskovalna projekta dva (CRP in temeljni raziskovalni projekt), ki ju je PF izvajala s petimi institucijami:

- Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne vede,
- Univerza na Primorskem, Fakulteta za menagement,
- Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta,
- Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti.

V letu 2012 pa je bil tudi na institucionalnem nivoju raziskovalnega sodelovanja dosežen pomemben napredek, saj je PF kot vodja konzorcija pripravila prijavo projekta na razpisu Evropske komisije. Že skupna zasnova raziskovalnega dela, potrebna za prijavo evropskega projekta, predstavlja sodelovanje med institucijami. Konzorcij je sestavljalo osem institucij iz tujine:

- International Centre for Migration Policy Development,
- T.M.C. Asser Institute,
- British Institute of International and Comparative Law,
- European Legal Studies Institute na Univerzi Osnabrück,
- Centre for European Constitutional Law v Atenah,
- Univerza v Seville,
- Univerza v Trstu,
- Univerza v Zagrebu.

Poleg navedenega je PF prijavila tudi dva mednarodna projekta v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze Cirila in Metoda iz Makedonije v okviru razpisa sklada NATO Science for Peace and Security.

3.5 Sodelovanje z okoljem

Zaposleni na PF pogosto sodelujejo pri nastajanju zakonodaje in si s svojim poglobljenim in širokim poznavanjem specifičnih področij prizadevajo za strokovno oblikovanje zakonskih tekstov. Tudi s svojimi kritičnimi znanstvenimi in strokovnimi prispevki v publikacijah si prizadevajo vplivati na izboljšanje zakonodaje.

Svoje znanje prenašajo zaposleni na PF v okolje še v dveh oblikah:

- s sodelovanjem na strokovnih srečanjih, namenjenih izpopolnjevanju strokovnjakov z različnih področij in izmenjavi mnenj,
- s komentiranjem in pojasnjevanjem pravnih vprašanj v množičnih medijih.

Vse navedene oblike sodelovanja so številne, nekatere pa tudi naraščajo; pokazatelj intenzivnejšega sodelovanja z okoljem je povečano število objavljenih znanstvenih prispevkov na konferencah (Tabela 2).

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Povezovanje s tujimi raziskovalnimi in visokošolskimi institucijami	V preteklosti skromno povezovanje z mednarodnimi raziskovalnimi in visokošolskimi institucijami pri raziskovalnem delu se je v letu 2012 intenziviralo, saj smo z 8 tujimi institucijami kot konzorcijskimi partnerji zasnovali prijavo mednarodnega projekta.
Spreminjanje odnosa do prijav na mednarodne projekte	Fakulteta je pridobila pomembne izkušnje s prijavi mednarodnih projektov, ko je nastopala kot koordinator konzorcija. Čeprav predlagani projekt ni dobil financiranja, je bil v zahtevnem izbirnem postopku ocenjen kot kakovosten.
Sodelovanje z okoljem	Učitelji svoje raziskovalno delo in dosežke pogosto predstavljajo laični in strokovni javnosti in si na tak način prizadevajo vplivati na koherenten in strokoven razvoj institutov pravne države.

Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Pridobivanje projektov ARRS – neprilagojenost publiciranja merilom ARRS	Za večjo uspešnost pri pridobivanju projektov ARRS je treba: 1. povečati število objav, ki so po merilih ARRS ključne za pridobitev projektov, 2. oblikovati konkretne predloge za spremembo meril ARRS (prilagoditev specifikam področja prava)
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	<u>Obrazložitev za izbor točke</u>
Pridobivanje domačih projektov	Zaradi neustreznosti meril ARRS za področje prava imamo majhne možnosti za pridobitev projektov, kar pomeni manjši obseg raziskovalnega dela učiteljev. Učitelji se zato pogosto pridružijo raziskavam drugih institucij, zaradi česar večji del njihovega raziskovalnega dela poteka na drugih institucijah.

4. KNJIŽNIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

4.1 Knjižnična dejavnost

4.1.1. Vrednotenje gibanja kazalnikov

Knjižnična dejavnost knjižnice Pravne fakultete Univerze v Ljubljani je v letu 2012 potekala v skladu z načrtom dela. Knjižna zbirka knjižnice se je zaradi omejenih finančnih sredstev povečala za manjše število izvodov kot leto poprej, vendar pa je kljub temu uspela pripraviti izbor najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava, s čimer je sledila zastavljenim ciljem pri ustvarjanju kvalitetnega knjižnega fonda knjižnice. Z namenom smotne porabe razpoložljivih finančnih sredstev je knjižnica ponovno opravila celovito revizijo naročenih naslovov serijskih publikacij ter dopolnilnih knjižnih virov ter v skladu s priporočili pedagogov na fakulteti posodobila in prilagodila skupni seznam naročil.

4.1.2. Zadovoljstvo uporabnikov knjižnice

Knjižnica ponuja bogat (številčno in kakovostno) knjižni fond pravne in druge literature (monografij in revij, zlasti tujih) in omogoča dostop do številnih elektronskih baz podatkov. Pomemben kazalnik kvalitete je tudi prijaznost zaposlenih, ki se odraža tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči pri iskanju relevantne literature (ter hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva iz skladišča), kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice.

Knjižnica je v preteklem letu aktivno iskala rešitve problemov, na katere so opozarjali njeni uporabniki in tako skrbela za ohranjanje in izboljšanje njene kakovosti ter uporabnosti. Ključna izziva (na katera so opozarjali zlasti študentje) sta bila odpiralni čas in prostorska stiska v knjižnici. Knjižnica zaradi kadrovskih in arhitekturnih ovir ne more biti odprta v večernih urah po zaprtju fakultete, zato se je odpiralni čas knjižnice v času spomladanskih in jesenskih izpitnih rokov podaljšal z zgodnejšim odpiranjem knjižnice (od 7.00 oz. 7.30 dalje). Zaposleni v knjižnici so se prav tako aktivno lotili reševanja problema pomanjkanja razpoložljivih študijskih mest - z reorganizacijo postavitve knjižničnega pohištva so tako brez dodatnih finančnih sredstev v letu 2012 pridobili 26 dodatnih študijskih mest in tako povečali število študijskih mest na 191.

4.1.3. Študijska literatura

Knjižnica vsa leta skrbi, da je uporabnikom na voljo določeno število izvodov predpisane študijske literature glede na številčno strukturo posameznega letnika, v katerem je literatura relevantna. Kljub zmanjšanju finančnih sredstev v letu 2012 si je knjižnica prizadevala zagotoviti dostop do študijske literature čim širšemu krogu uporabnikov. Na podlagi stalnega spremljanja frekventnosti izposojene študijske literature je tako prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov.

4.1.4. Prilagoditve za študente s posebnimi potrebami

Knjižnica vsakega uporabnika obravnava individualno, s čimer se prilagaja njegovim specifičnim potrebam. Tako namenja še posebno pozornost prav študentom s posebnimi potrebami, ki takšno pomoč potrebujejo. V okviru dejavnosti knjižnice jim tako s kvalitetnim in prilagojenim nudenjem knjižničnih storitev pomaga pri njihovem študiju.

4.1.5. Sodelovanje med članico in univerzitetnimi službami

Knjižnica z univerzitetnimi službami dobro sodeluje, pri čemer bi želeli še posebej izpostaviti izjemno kvalitetno delo Univerzitetne službe za knjižnično dejavnost UL. Menimo, da je pri vzpostavljanju in zagotavljanju dobrega sodelovanja pomembno in koristno tudi dejstvo, da ima

knjižnica PF UL svojega predstavnika v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani.

4.1.6. Skrb za informacijsko pismenost

Knjižnica je v sodelovanju s pedagogi v preteklem letu povečala obseg izobraževanj študentov prava na področju informacijske pismenosti in uporabe elektronskih baz podatkov, kar že prinaša pozitivne rezultate v obliki povečanega obsega uporabe elektronskih pravnih informacijskih virov na fakulteti. V letu 2012 je knjižnica organizirala več predavanj na temo informacijske pismenosti, ki so se izvajala v okviru rednih študijskih obveznosti ter tudi kot samostojne predstavitve posameznih elektronskih baz podatkov, sodelovala pa je tudi pri izvedbi krajšega seminarja o pripravi in pisanju diplomske naloge in drugih pisnih izdelkov študentov. Knjižnica redno organizira in izvaja tečaje o uporabi spletnih informacijskih virov za manjše število udeležencev in individualno svetovanje na področju informacijske pismenosti. Knjižnica je v letu 2012 pričela pripravljati program samostojnega tečaja, v okviru katerega bi študentje spoznali uporabo klasičnih in spletnih informacijskih virov, napredovali na področju informacijske pismenosti ter spoznali osnove pravnega pisanja in raziskovanja.

4.1.7. Projekt elektronske obdelave starejšega knjižnega gradiva iz arhiva (skladišča) knjižnice

Knjižnica je v preteklem letu intenzivno izvajala projekt obdelave starejšega knjižnega gradiva iz skladišča knjižnice. V enem letu je bilo tako v elektronski katalog podatkov COBISS vneseno okrog 2.400 izvodov starejših monografskih publikacij.

4.1.8. Poročilo o delu Depozitarne knjižnice ZN

Depozitarna knjižnica ZN DL-027 deluje v okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose Pravne fakultete Univerze v Ljubljani od leta 1947. Praviloma ima vsaka država članica OZN pravico do ene depozitarne knjižnice, ki jo gosti ugledna institucija in prejema gradivo brez plačila prispevka

Depozit vsebuje tiskane publikacije (monografije, serijske publikacije in dokumente vseh organov ZN), v zadnjih letih pa je poudarek predvsem na spletnih virih in različnih spletnih bazah podatkov ZN. Prav tako si prizadeva za prehodnost tiskanih oblik v elektronske različice, k čemur prispeva tudi naša Depozitarna knjižnica, saj je bila izmed 368 knjižnic izbrana kot primerna za eno od testnih knjižnic v uvajalnem obdobju.

V letu 2012 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri on-line iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) imela še naslednje prioritete, ki bodo to tudi v letošnjem letu:

- predstavljanje dela in zbirke ZN preko spleta; npr.: v zadnjem času imamo navodilo, da deponitarne knjižnice predstavljajo svoje aktivnosti prek Facebooka oz. spletnih strani;
- kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumente in publikacije ZN, ki so dostopni prek spleta);
- skeniranje dokumentov, ki niso dostopni prek spleta, tudi za potrebe Dag Hammarskjöld Library.

4.2 Založniška dejavnost

V okviru fakultetne založniške dejavnosti obstajajo tri zbirke: *Manet* (znanstvene monografije), *Scripta* (študijska literatura) in *Littera* (periodična publikacija), vendar pa je v zadnjem času v njihovih okvirih izšlo izjemno malo publikacij (primer dobre prakse je npr. znanstvena monografija Nove oblike dela).

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Projekt obdelave starejšega gradiva	Obdelava starejšega gradiva in vnos podatkov v elektronski katalog COBISS uporabnikom omogoča bistveno večjo dostopnost gradiva, s tem pa tudi njegovo uporabnost. Vnos podatkov v sistem COBISS omogoča tudi pregled fakultetnega knjižnega fonda.
Reševanje prostorske in časovne omejitve	Daljši odpiralni čas in povečanje števila študijskih mest omogoča večjemu številu študentov učenje v mirnem in prijetnem okolju v neposredni bližini študijske literature, kar pozitivno vpliva na kakovost študija.
Skrb za informacijsko pismenost	Za kakovosten študij in raziskovanje je izjemnega pomena znanje o iskanju in uporabi informacij preko klasičnih in elektronskih informacijskih virov.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Nedejavnost fakultetne založbe	Ponovna obuditev fakultetne založbe, ki bi skrbela zlasti za izdajanje kvalitetne obvezne študijske literature po študentom prijaznih cenah.

Izobraževanje študentov na področju informacijske pismenosti	Zaradi velikega pomena veščin pravnega pisanja in raziskovanja ter informacijske pismenosti za kakovost študija vidimo še dodatne možnosti izboljšave na tem področju z npr. organizacijo celovitega tečaja.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Projekt obdelave starejšega gradiva	Obdelava starejšega gradiva in vnos podatkov v elektronski katalog COBISS uporabnikom omogoča bistveno večjo dostopnost gradiva, s tem pa tudi njegovo uporabnost. Vnos podatkov v sistem COBISS omogoča tudi pregled fakultetnega knjižnega fonda.
Nedejavnost fakultetne založbe	Nedejavnost fakultetne založbe vpliva na kakovost fakultete na dveh nivojih: ustanovljena založba, ki ni dejavna, in hkratno objavljane študijske literature pri zunanjih založbah ne daje videza kakovosti založbe in ne vzpodbuja zaupanja vanjo; izjemno dragi učbeniki, ki izhajajo pri zunanjih založbah, študente spodbujajo k iskanju različnih manj kakovostnih bližnjic (ali celo nedovoljenega kopiranja).

5. INFORMACIJSKI SISTEM

Strojna oprema fakultetnih informacijskih sistemov se letno posodablja. V letu 2011/2012 je bila izpeljana zamenjava ekranov in tiskalnika v knjižnici, v bližnji prihodnosti se načrtuje delna zamenjava računalnikov v knjižnici in računalniški učilnici, kar bo omogočilo zanesljivejše in učinkovitejše delo študentov.

Zamenjan je bil datotečni strežnik za zaposlene in dograjen študentski domenski strežnik. V bližnji prihodnosti se predvideva zamenjava poštnega strežnika in strojne opreme za shranjevanje podatkov.

Brezžična povezava Eduroam je dobro delujoča, cilj v naslednjih letih je dostopnost brezžičnega omrežja v vseh prostorih fakultete (želja po dodatni dostopnosti v kletnih prostorih, kjer so seminarji, in delu knjižnice).

Oprema predavalnic in seminarjev je zaenkrat zadovoljiva. Načrtuje se povečano število računalnikov v knjižnici za iskanje po spletnem knjižničnem portalu Cobiss.

Študentski informacijski sistem (ŠIS) je dobro delujoč, z leti je odpravljala pomanjkljivosti in se prilagajala specifični študiju na naši fakulteti. Pedagogi se v vse večjem številu poslužujejo te spletne aplikacije za objavljanje gradiv, prav tako za študente predstavlja vsakodnevno povezanost s fakulteto. Vključen je modul direktnega komuniciranja profesorjev s študenti na tretji stopnji študija.

Uspešno je bila izpeljana enotna prijava študentov v računalnike v knjižnici in računalniški učilnici ter v študentski informacijski sistem. Na nivoju Univerze se načrtuje še nadaljnja povezava z enotno študentsko identiteto. Načrtuje se prehajanje podatkov iz ŠIS-a preko Univerze v Evšč.

Povezljivost kadrovske informatike s finančno-računovodsko informatiko je bila v preteklih letih uspešno izvedena; univerzitetna aplikacija Quicktime se ne uporablja več. ŠIS je zadovoljivo povezan s poslovno informatiko.

Fakultetno spletno mesto se sproti nadgrajuje in omogoča obveščanje študentov in širše javnosti o delovanju fakultete. Vsako leto se fakulteta na spletnih straneh predstavlja z dodatnimi aktivnostmi: vse večja pozornost je namenjena informacijam s področja mednarodnega sodelovanja in obštudijskih dejavnosti ter obveščanju o izvedenih strokovnih ekskurzijah in različnih dogodkih, ki jih gosti fakulteta (mednarodnih in domačih). V trendu novih tehnologij se načrtujejo tudi posodobitve spletne strani.

Za (ažurno) obveščanje študentov je urejeno preko različnih kanalov oziroma informacijskih orodij: ŠIS, spletna oglasna deska (posebno poglavje na spletnih straneh) in prejemanje sporočil po elektronski pošti. Menimo, da je obveščenost vsako leto boljša, že v naslednjem študijskem letu nameravamo študentom ponuditi možnost prejemanja fakultetnih obvestil preko SMS. Glede na morebitno izkazano potrebo je v prihodnje mogoča še uporaba družbenih omrežij.

Fakulteta zaenkrat ne omogoča študija na daljavo (kot že omenjeno zgoraj, pa ŠIS že sedaj delno pokriva namen spletnih učilnic). Fakulteta v okviru potreb in možnosti načrtuje povezljivost učnega procesa z novimi spletnimi orodji.

Vsakršna posodobitev informacijskega sistema je nujno povezana s finančnim vložkom in kadrovske razpoložljivostjo, zato je vsaka novost na tem področju odvisna predvsem od sredstev, zagotovljenih v ta namen.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Orodja za obveščanja študentov	Zagotovljen je stalen in hiter pretok informacij do študentov, dobra informiranost študentov o dogajanju na fakulteti, kar vpliva na večje zadovoljstvo študentov.
Opremljenost predavalnic z informacijsko opremo	Ustreznejša opremljenost predavalnic omogoča večjo kakovost študijskega procesa in uporabo različnih metod poučevanja.
Povezljivost poslovne informatike	Zaradi povezljivosti poslovne informatike je pretok podatkov med strokovnimi službami boljši in hitrejši.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Boljša opremljenost računalniške učilnice	Za računalniško učilnico je treba kupiti nove računalnike.
Poštni strežnik	Potrebna je zamenjava poštnega strežnika.
Večja uporaba modernih spletnih komunikacij oz. orodij	S povečano oz. pogostejšo uporabo tovrstnih komunikacijskih orodij bi se povečal in izboljšal pretok informacij med profesorji in študenti, spodbujala bi se tudi interaktivna diskusija (tudi skupinska).
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Zamenjava datotečnega strežnika	Z zamenjavo datotečnega strežnika se je zagotovila večja varnost podatkov zaposlenih.
Redno nadgrajevanje spletnih strani	Spletno mesto je osnovno komunikacijsko orodje fakultete, zato je izrednega pomena ažuriranost objavljenih informacij in tehnična podpora za objavo vsebin.

6. ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE

Temeljni kazalniki človeških virov oziroma osebja se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spreminjali. Kot najbolj problematičen dejavnik v tem okviru lahko ponovno izpostavimo neugodno razmerje med številom pedagoških delavcev in številom študentov, kar pripelje do preobremenjenosti s pedagoškim delom in posledično znižuje ne le raven kakovosti pedagoškega, temveč tudi znanstveno-raziskovalnega dela.

Število vpisanih študentov na fakulteto se je v zadnjem (študijskem) letu sicer nekoliko zmanjšalo, vendar se zgoraj omenjeno razmerje (tj. kot pomemben dejavnik kakovosti) pri tem ni bistveno spremenilo.

Ob tem pa fakulteta v letu 2012 ni načrtovala novih rednih zaposlitev. Število pedagoškega osebja se je zaradi upokojitev pravzaprav celo zmanjšalo, vrzel pa je bila zapolnjena (le) z notranjo reorganizacijo. Ob restriktivnih ukrepih na tem področju (omejitev zaposlovanja, sklepanja avtorskih in podjemnih pogodb ter prenehanje veljavnosti pogodb o zaposlitvi vsem zaposlenim, ki izpolnijo pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine), ki jih je vpeljal Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF), pa kot pozitiven ukrep ocenjujemo sklenitev posebnih dogovorov fakultete z nekaterimi zaposlenimi pedagogi oziroma raziskovalci, brez katerih bi le-tem po samem zakonu prenehala pogodba o zaposlitvi. Brez tega posega bi fakulteta tako rekoč čez noč ostala brez znatnega dela svojega pedagoškega in raziskovalnega osebja in bi v tekočem študijskem letu le s težavo zagotovila nemoten redni delovni proces.

S tem pa je tesno povezana tudi v preteklih letih že izpostavljena problematika (ne)ustrezne strukture zaposlenih pedagoških delavcev. Glede tega se stanje v preteklih letih ni bistveno izboljšalo, saj na fakulteti ostaja sorazmerno nizko število asistentov, relativno visoko pa število univerzitetnih učiteljev (docentov, izrednih ter rednih profesorjev). To deloma potrjujejo tudi izvolitve v naziv v letu 2012. Fakulteta je uspela v preteklosti ta kadrovskega deficit vsaj deloma premostiti s pomočjo mladih raziskovalcev (v letu 2012 je na fakulteti delovalo 5 mladih raziskovalcev), vendar glede na to, da na zadnjih dveh razpisih ARRS za mentorje mladim raziskovalcem ni bil izbran noben delavec fakultete, kadrovske okrepitve z novimi mladimi raziskovalci ni mogoče pričakovati, tisti, ki na fakulteti trenutno že delujejo, pa so tik pred zaključkom svojega usposabljanja.

V tem kontekstu pa ne gre zanemariti uspešne realizacije nekaterih ukrepov, ki so bili predlagani že v preteklih letih, v prvi vrsti uvedbe t. i. demonstratorjev z zadnjimi spremembami Pravil PF. Konec leta 2012 tako na fakulteti delujejo 3 demonstratorke (pri Katedri za Ustavno pravo, Katedri za teorijo in sociologijo prava ter Katedri za civilno pravo), ki pedagoškemu osebju nudijo prepotrebno pomoč zlasti pri vsakodnevnih administrativnih in drugih nepedagoških obveznostih. Možnost imenovanja demonstratorja oziroma demonstratorke se je torej izkazala za dobro zasilno rešitev, ki lahko vsaj nekoliko razbremeni pedagoško osebje in tako prispeva k izboljšanju kakovosti pedagoškega in znanstveno-raziskovalnega procesa. Glede na to bi bilo v

prihodnje smiselno število demonstratorjev oziroma demonstratorok na fakulteti še povečati (spodbuditi vse katedre, da to možnost izkoristijo) ter njihovo dejavnost natančneje uokviriti (na ravni fakultete enotno opredeliti njihov položaj in naloge) ter okrepiti njihovo vlogo (jih v omejenem obsegu vključiti tudi v pedagoški proces).

Na fakulteti je 17 pedagoških delavcev vključenih v programsko skupino PF, kar predstavlja skoraj tretjino vseh pedagoških delavcev. Ob preobremenjenosti pedagoškega osebja pa je toliko bolj pomembno učinkovito povezovanje raziskovalnega in pedagoškega dela. V tem kontekstu stopa v ospredje vključenost pedagoškega osebja fakultete v znanstveno-raziskovalno dejavnost številnih znanstvenih zavodov (inštitutov), ki delujejo pri PF, ter sodelovanje raziskovalcev, ki delujejo v okviru teh zavodov, v pedagoškem procesu (tj. pri izvajanju nekaterih predmetov) na fakulteti. V zvezi s človeškimi viri za raziskovanje, kar je brez dvoma eden od ključnih kazalnikov kakovosti, je treba izpostaviti torej predvsem tesno kadrovsko sodelovanje fakultete z znanstveno-raziskovalnimi institucijami (zlasti številnimi inštituti, ki delujejo pri PF), kar v težkih razmerah vsaj v določeni meri omogoča neposredno povezovanje raziskovalnega in pedagoškega dela na fakulteti.

Posebej velja opozoriti, da bi bilo smiselno kot eno od meril pri vrednotenju izpolnjevanja pogojev za izvolitev v višji naziv v večji meri vključiti pedagoško delo, na kar je bilo opozorjeno tudi v preteklih letih.

Pomemben sklop kazalnikov v tem delu se nanaša tudi na izobraževanje in usposabljanje zaposlenih. Glede pedagoškega oziroma raziskovalnega osebja so bile ob omenjenem izhodiščnem problemu (pre)obremenjenosti možnosti intenzivnejšega, dolgotrajnejšega strokovnega izpopolnjevanja ali znanstvenega udejstvovanja izven fakultete omejene: tako je bil na primer v letu 2012 na sobotnem letu le en član pedagoškega oziroma raziskovalnega osebja. Poleg tega so se v preteklih letih na fakulteti pojavljali tudi predlogi za organiziranje posebnega (pedagoškega) usposabljanja za zaposlene, vendar do tega tudi v preteklem letu ni prišlo.

V teh okoliščinah ocenjujemo, da bi k bolj celovitemu, preglednemu in strateškemu upravljanju s človeškimi viri pripomogla tudi vpeljava t. i. kariernih načrtov, s pomočjo katerih bi se posamezni zaposleni lažje osredotočili na prioritete pri njihovem pedagoškem in raziskovalnem in drugem delu, vključno z nadaljnjim izobraževanjem, na ravni celotne fakultete pa bi dobili osnutek prihodnjega razvoja kadrov, na podlagi katerega bi bilo mogoče učinkoviteje razporejati omejene resurse, ki so na voljo za razvoj kadrov.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Poskusna uvedba demonstratorjev oziroma demonstratork	Demonstratorji so delno razbremenili nekaj zaposlenih pedagogov in raziskovalcev pri vsakodnevnih administrativnih in drugih nepedagoških obveznostih.
»Mehki« oziroma postopni pristop k upokojevanju pedagoškega in raziskovalnega osebja	Postopno upokojevanje zagotavlja nemoten delovni proces in postopno menjavo generacij, kar mlajšim kadrom ob velikih pedagoških obremenitvah omogoča nekoliko več maneverskega prostora za dodatno usposabljanje / izobraževanje (v tujini).
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Problematično razmerje med pedagoškim kadrom in številom študentov ter neprimerna struktura pedagoških delavcev	Razmerje med učitelji in študenti je treba izboljšati na naslednje načine: manjši vpis oz. več zaposlenih, povečanje števila demonstratorjev, natančnejša in predvsem enotna ureditev njihovega položaja ter krepitev njihove vloge (tudi v pedagoškem procesu).
Premajhno upoštevanje pedagoškega dela pri vrednotenju izpolnjevanja pogojev za izvolitev v višji naziv	Fakulteta si bo prizadevala za spremembo habilitacijskih meril v smeri večje teže pedagoškemu delu kot enemu od meril v habilitacijskem postopku.
Nesistematično, parcialno upravljanje s kadri na ravni fakultete	Smiselna bi bila vpeljava t.i. kariernih načrtov na ravni fakultete.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Problematično razmerje med pedagoškim kadrom in številom študentov ter neprimerna struktura pedagoških delavcev	Neustrezno razmerje med učitelji in študenti neposredno vpliva na težavnost višanja kakovosti študija, posredno pa na znanstveno in raziskovalno delo.

7. STORITVE ZA ŠTUDENTE, TUTORSTVO, ŠTUDENSKI SVET IN INTERESNA DEJAVNOST

7.1 Informiranje in svetovanje za izbiro študija, vpis, delovanje študentskega referata, karierno svetovanje, karierne aktivnosti, druge storitve za študente

Administrativne, tehnične in informativne storitve za študente so na fakulteti relativno dobro organizirane. Študentje se lahko še pred vpisom seznanijo s programom, načinom študija in zahtevnostjo v okviru predstavitev fakultete na srednjih šolah in gimnazijah, na Informativi ter informativnem dnevu, ki je bil tudi v lanskem letu dobro obiskan. Vse relevantne informacije, tako pred kot še zlasti med študijem lahko študentje dobijo tudi v referatih za dodiplomski in podiplomski študij.

Študentski referat:

- skrbi za skoraj 2000 vpisanih študentov ter blizu 1000 občasno aktivnih študentov, ki pavzirajo in nimajo statusa. Med drugim je referat vpisal 20.300 izpitov, od katerih je bilo 11.425 uspešnih, okoli 1000 pa je bilo komisijskih (4. ali 5. ali 6. opravljane). K temu lahko prištejemo še približno 3000 ocen pri kolokvijih oz. testih;
- uspešno sodeluje s študenti s posebnimi potrebami in s študenti tutorji, prav tako pa tudi s Kariernim centrom Univerze v Ljubljani;
- obvešča študente preko različnih poti: klasične oglasne deske na fakulteti, spletne e-oglasne deske, ŠIS-a in e-pošte.

Delo obeh referatov je dobro in ažurno. Nekaj težav občasno povzroča le upravljanje s sistemom ŠIS, še posebej, ko morajo zaposleni v referatih vložiti dodatne napore, da iz podatkovnih baz pridobijo prave podatke (npr. pri iskanju določenih statističnih analiz vpisa ali stanja opravljenih obveznosti študentov). Referata se tudi ustrezno prilagajata potrebam študentov: v letu 2012 je tako referat za podiplomski študij na prošnjo doktorskih študentov enkrat v tednu govorilne ure prestavil na popoldanski čas, razmišljamo tudi o uvedbi popoldanskih ur referata za dodiplomski študij.

Za karierno svetovanje skrbi Karierni center UL, ki organizira različne delavnice, predavanja in posvete. Informacije o nadaljnjem študiju in poklicni poti pa lahko študentje dobijo tudi pri različnih pedagogih, ki jim pomagajo z nasveti iz lastnih izkušenj.

7.2 Svetovanje in pomoč študentom s posebnimi potrebami

Svetovanje in pomoč študentom s posebnimi potrebami se skuša zagotoviti preko tutorstva za študente s posebnimi potrebami ter preko vseh ostalih služb, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vseh študentov.

7.3 Različne oblike tutorstva na članici (študentsko in učiteljsko tutorstvo), nove oblike tutorstva, učinek tutorstva na študij

Na pravni fakulteti so se v študijskem letu 2011/12 izvajala naslednja tutorstva:

- Uvajalno tutorstvo (5 tutorjev)
- Predmetno tutorstvo
 - Rimsko pravo (4 tutorji)
 - Ekonomija (3 tutorji)
 - Uvod v pravo/znanstvo (6 tutorjev)
 - Ustavno pravo (3 tutorji)
 - Kazensko pravo (2 tutorja)
 - Delovno pravo (2 tutorja)
- Tutorstvo za študente s posebnimi potrebami
- Tutorstvo za tuje študente (12 tutorjev)
- Splošno tutorstvo (za 1, 2, 3 in 4 letnik in absolvente na PF) – 4 tutorji

Predmetno tutorstvo koordinira koordinatorka tutorjev, tutorstvo za tuje študente pa koordinator za tuje študente (oba iz vrst študentov), ki skrbita za dobro delovanje tutorstva, povezavo med različnimi tutorji in povezavo med tutorji ter zaposlenimi na fakulteti.

Tutorski sistem na Pravni fakulteti je gotovo eden boljših tutorskih sistemov na univerzi. Poteka na prostovoljni ravni in temelji na samoiniciativnosti, raziskovalni vnemi, želji pomagati drugim, in solidarnosti med študenti. Tutorska srečanja pri predmetnih tutorstvih potekajo na redni ravni (povprečno enkrat tedensko) in so izjemno dobro obiskana (zlasti pri predmetih, ki veljajo za težje predmete, in v času prihajajočih izpitnih rokov). Študentje (uporabniki tutorstva) srečanja ocenjujejo za zelo koristna in kakovostno izvedena.

7.4 Delovanje študentskih svetov, sodelovanje z vodstvom, predlogi, iniciative

Študentski svet ter drugi predstavniki študentov v senatu in njegovih komisijah so vključeni in dobro sodelujejo z vodstvom pri odločanju o fakultetnih zadevah, zlasti tistih, ki se neposredno nanašajo na študentsko in študijsko problematiko. Mnenja predstavnikov študentov so

večinoma dobro sprejeta, v senatu, njegovih komisijah in delovnih skupinah pa so študentski predstavniki povsem enakovredni člani.

Za še boljšo vključenost študentskih predstavnikov v organih fakultete bi si študentje želeli tudi svojega predstavnika v Upravnem odboru fakultete, za kar si bo Študentski svet prizadeval v letošnjem letu.

7.5 Interesna dejavnost študentov

Fakulteta, njeni pedagogi in študentje organizirajo različne možnosti interesnega udejstvovanja izven okvirov rednega študijskega programa. Poleg nekaterih tradicionalnih projektov (npr. predavanja različnih gostov v okviru mednarodnega foruma, dobrodelni teden, revija društva Pamfil, projekt Pravo in film), organizacij (študentska organizacija, društvo ELSA) in interesnih dejavnosti (npr. različni jezikovni tečaji) želimo posebej opozoriti na naslednje aktivnosti (ali njene rezultate) v preteklem letu:

- Delovanje HOPa (Holistične odvetniške pisarne): poleg dobro obiskanih in po ocenah študentov izjemno koristih psihoedukativnih skupin so organizirali tudi večje število predavanj in delavnic povezanih s psihologijo, študijem in holistično podobo pravnika.
- Organizacija slovenskega in udeležba na mednarodnih »moot court« tekmovanjih: Pravna fakulteta je v lanskem letu organizirala IV. Pitamičevo vseslovensko tekmovanje, ki združuje okoli 100 tekmovalcev študentov, 30 ocenjevalcev iz vrst uglednih pravnikov, vse tri pravne fakultete in ustavno sodišče.
- Novost v lanskem letu na tem področju predstavlja tekmovanje Pravna rešitev v izvedbi Ženevskega kluba pravnikov (pravno tekmovanje s področja gospodarskega prava, na katerem je sodelovalo okoli 30 študentov).
- Pravna fakulteta pa se tudi v lanskem letu lahko pohvali z izjemno dobro uvrstitvijo naših študentov na različnih mednarodnih tekmovanjih (npr. Central and East European Moot Court: 1. mesto, Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition: 10. mesto izmed 600 ekip, The Annual Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot Court Competition: 2. mesto za memorandum, ter častno omembo v kategoriji najboljših govorcev, itd.).

Debatni klub

Preko svojih rednih srečanj v obliki razprave se študentje urijo v retoriki, argumentaciji, hitrem odzivanju na stališča drugih, kar jim zelo koristi tudi v vsakdanjem življenju. Poleg

vsakotedenskih srečanj klub organizira tudi okrogle mize, javne debate o pomembnih družbenih tematikah in delavnice javnega nastopanja.

Pevski zbor Pegius

Zbor redno nastopa na podelitvah diplom in drugih dogodkih na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ter izven nje (npr. Revija študentskih pevskih zborov, Študentska arena, Dnevi slovenskih pravnikov, Revija ljubljanskih zborov, itd.). V zadnjih letih skrbi za širšo obliko kulturnega udejstvovanja študentov na fakulteti.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Predmetno tutorstvo	Tutorski sistem je v veliki meri pripomogel h kvalitetnejšemu študiju študentov, lažjemu razumevanju snovi in reševanju problemov, ki so jih študentje imeli pri učenju.
Izboljšanje sistema odpadlih predavanj	V lanskem letu je opaziti manjše število odpadlih predavanj, hitreje obveščanje in relativno redno nadomeščanje le teh.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Predragi učbeniki	Oblikovanje fonda ali obuditev lastne založbe, ki bi po študentu prijaznih cenah izdajala učbenike.
Možnost vključitve študentov v delo UO Pravne fakultete	Predstavniki študentov v UO bi lahko podajali in predstavljali stališča študentov pri posameznih odločitvah UO, ki bi zadevale študente.
Povečanje prepoznavnosti Študentskega sveta med študenti	Študentski svet PF je organ fakultete, ki se bori za pravice in interese študentov ter omogoča ustrezno komunikacijo med pedagoškim kadrom in študenti – v povprečju veliko študentov ne ve, na koga se obrniti v primeru vprašanj, problemov itd.

Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Predmetno tutorstvo	Tutorski sistem je v veliki meri pripomogel h kvalitetnejšemu študiju študentov, lažjemu razumevanju snovi in reševanju problemov, ki so jih študentje imeli pri učenju.

III. AKTIVNOSTI ZA RAZVOJ SPREMLJANJA IN ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI

1. DELOVANJE SISTEMA KAKOVOSTI, PRIPRAVA DOKUMENTOV ZA SISTEM KAKOVOSTI, INSTRUMENTOV IN KAZALNIKOV KAKOVOSTI

Komisija za kakovost je pri svojem delu izhajala iz predpisov in aktov, ki so sprejeti v okviru Univerze v Ljubljani. Pri pripravljanju poročila je upoštevala tudi navodila in smernice, ki so jih v zvezi s tem posredovale pristojne službe Univerze v Ljubljani.

2. SESTAVA IN DELOVANJE KOMISIJE OZ. ORGANA ZADOLŽENEGA ZA KAKOVOST

Komisijo za kakovost, ki je zadolžena za pripravo osnutka poročila o kakovosti, sestavljajo: predsednik, prof. dr. Vladimir Simič, in člani: prof. dr. Katja Filipčič, doc. dr. Matej Accetto, as. dr. Tilen Štajnpihler, Darja Rabzelj (izmed zaposlenih na PF) ter Mojca Zadavec in Klemen Trdin (izmed študentov).

Komisija je osnutek poročila pripravila ob upoštevanju stališč fakultetnih organov, na podlagi podatkov, ki so jih posredovale pristojne fakultetne službe, ter na podlagi razgovorov s predstavniki knjižnice, referatov, mednarodne pisarne, vodjo službe za informatiko ter študentskega sveta. Študentska predstavica in predstavnik komisije sta neposredno sodelovala tako pri zbiranju gradiva kot pri pisanju osnutka poročila; njun prispevek in stališča so neposredno del poročila.

Pred dokončnim oblikovanjem poročila in njegovo obravnavo na seji Senata je Komisija za kakovost osnutek v seznanitev posredovala vsem člnom senata, ki so imeli možnost predlagati morebitne spremembe in dopolnitve.

3. IZVAJANJE ŠTUDENSKIH ANKET

3.1 Izvajanje študentskih anket (e- anketa ali papirna, odzivnost, zagotavljanje anonimnosti)

Študentske ankete se izvajajo na koncu študijskega leta. Preden se študent vpiše v višji/isti letnik, mora izpolniti anketo, v kateri ocenjuje delo posameznih pedagogov in samo izvedbo študijskega programa v letniku, ki ga je obiskoval. Anketa poteka preko interneta in sicer preko sistema ŠIS. V ankete imajo možnost vpogleda le profesorji, ki jih anketa zadeva, in Študentski

svet v postopku dajanja mnenja za habilitacijo pedagoga v naziv. Ankete so anonimne, njeni rezultati pa ne odražajo nujno vedno pravega mnenja študentov. Ker so ankete obvezne (pogoj za vpis v višji letnik), se nekateri študentje, ki se jim anket ne da izpolnjevati, poslužujejo naključnega kljukanja rezultatov.

3.2 Področja/nivoji ankete (npr. splošno o študijskem procesu in pogojih študija, o študijskem programu, o študijskem predmetu, o izvajalcu)

Anketa je sestavljena tako, da študent ocenjuje delo vseh pedagogov, ki so predavali predmete v letniku, v katerega je bil vpisan. Študent v anketi oceni delo posameznega pedagoga, njegovo delo pri predmetu, ki ga predava, poleg tega pa študent ocenjuje tudi študijski program letnika. Največja vrednost anketnega vprašalnika je zadnje opisno vprašanje, kjer ima študent možnost opisno povedati, kaj mu je bilo pri predavanju / pedagogu všeč, kaj ne in kakšne spremembe predlaga. Ta opis namreč pedagogu pove bistveno več o njegovem delu kot številčni rezultati.

3.3 Analiza rezultatov študentskih anket (ključne ugotovitve agregiranih rezultatov študentske ankete, njihova dostopnost, uporaba)

Analize rezultatov ne kažejo dejanskih stališč anketirancev, saj morajo študentje izpolniti anketo kot pogoj za vpis v višji letnik. Ta pogoj predstavlja študentom bolj oviro kot njihovo subjektivno oceno, kar pa vodi v rezultate, ki v nekaterih primerih ne kažejo njihove dejanske ocene.

Vsak pedagoški delavec je seznanjen z ocenami svojega dela. Na podlagi analiz pa dekan pristopi do pedagogov, ki so dobili slabše ocene, z namenom izboljšanja njihovega dela.

3.4 Kako so študenti obveščeni o analizah rezultatov in iz njih izhajajočih ugotovitvah in ukrepih?

Študenti o analizah anket niso obveščeni, saj so analize tajne (dostopne so samo profesorjem in Študentskemu svetu). O ugotovitvah in ukrepih študentje neposredno niso obveščeni, posredno pa so ukrepi vidni preko posredovanja dekana, ki v primeru slabih rezultatov na to pedagoga opozori.

3.5 Učinki ugotovitev iz anket (vpliv rezultatov študentskih anket in drugih metod za pridobivanje povratnih informacij o študiju na izboljševanje študija, rezultati morebitnih ukrepov za povečanje udeležbe, načrti za izboljšave ipd.)

Ankete in njihove analize imajo v praksi dober odziv, kajti pedagogi so v večini primerov, ko so dobili slabše ocene, izboljšali kvaliteto njihovih predavanj. Prav tako pa so bili obravnavani predmeti, ki so po mnenju študentov imeli preveliko ali premalo število kreditnih točk.

4. IZVAJANJE DRUGIH ANKET, ANALIZ IN METOD ZA PRIDOBIVANJE POVRATNIH INFORMACIJ RAZLIČNIH SKUPIN IN NJIHOV VPLIV NA KAKOVOST

Fakultetna mednarodna pisarna vsako leto pripravi vprašalnik za izmenjavne študente, tako domače kot tuje (več o tem v poglavju 2.1).

5. ZAKLJUČEK

Kot v preteklih letih poročilo o kakovosti kaže na dve plati delovanja fakultete. Po eni strani je fakulteta s kakovostjo svojega delovanja lahko zadovoljna: po načinu dela s študenti, učiteljskem kadru in podpornih službah ter uspešnosti njenih študentov je uveljavljena kot osrednja pravna fakulteta v Sloveniji, katere diplomanti se brez težav zaposlujejo na najodgovornejših mestih v tradicionalnih pravniških in širših družbeno pomembnih poklicih v Sloveniji ali pa uspešno nadaljujejo s študijskim in poklicnim delom na odličnih tujih institucijah. Po drugi strani pa večina vidikov delovanja ni povsem brez težav in možnosti ali potrebe za nadaljnje izboljšave.

Kot je bilo poudarjeno že v uvodu, ključne sistemske težave (nehvaležno razmerje med številom učiteljev in študentov ter povezano vprašanje (vse bolj) omejenega obsega javnih sredstev in neustreznega modela razbitja študijskega programa na dve stopnji) niso odvisne samo od zaželenih ukrepov fakultete, temveč v veliki meri tudi od zunanjih dejavnikov. Sklepno se to poročilo tako osredotoča na tiste predloge konkretnih ukrepov, ki bi jih za reševanje prepoznanih težav in izzivov lahko sprejela sama fakulteta in s katerimi bi lahko vsaj začela že v letu 2013, pri čemer bodo nekateri ukrepi za dokončno uveljavitev seveda zahtevali več časa. V tej luči so med konkretnimi predlogi ukrepov najprej ponovljeni tisti predloge iz lanskega poročila, ki še niso bili (v celoti) udejanjeni, nato pa poročilo dodaja še nekaj novih:

1. Organizacija seminarjev o pravnem pisanju

Že v zadnjih nekaj poročilih o kakovosti je bila kot konkretni ukrep predlagana uvedba seminarjev o pravnem pisanju, ki jo je lansko poročilo o kakovosti konkretiziralo v predlog uvedbe izbirnega predmeta, ki bi se izvajal v sodelovanju s knjižnico PF. Ker se študenti fakultete pri študiju še vedno srečujejo s težavami pri pravnem raziskovanju in zasnovi ter oblikovanju strokovnih besedil, je ta predlog ponovljen tudi v letošnjem poročilu.

2. Objavljanje diplomskih nalog na spletu

Tudi ta predlog je prevzet iz lanskega poročila, saj se zaradi napovedi centralno vodenega digitalnega repozitorija na univerzi še ni izpeljal v praksi. Fakulteta je v lanskem letu spremenila Pravilnik o diplomski nalogi, ki predvideva objavo avtorskih del študentov Pravne fakultete na svetovnem spletu, za dokončno uresničitev projekta pa je poleg čakanja na vzpostavitev univerzitetnega repozitorija na strani fakultete treba sprejeti še obrazec, s katerim študent dovoljuje objavo svojega dela na svetovnem spletu.

3. Možnosti ponovne uvedbe sprejemnega izpita

Kot lani naj fakulteta nadaljuje z raziskovanjem možnosti za uvedbo sprejemnega izpita kot ključnega merila za izbor študentov za pravni študij.

4. Ponovna obuditev založniške dejavnosti

Kot je bilo predlagano že v lanskem poročilu o kakovosti, se fakulteta zavezuje izvajati aktivnosti za ponovno obuditev založniške dejavnosti, zlasti pa za izdajanje študijskega gradiva po študentom dostopnih cenah.

5. Prenova doktorskega študija

Fakulteta naj opravi splošno razpravo o prenovi doktorskega študija in začne s snovanjem prenovljenega študijskega programa, v okviru tega pa sprejme tudi podrobnejša pravila glede priprave doktorske naloge.

6. Ureditev evidenc mednarodnih in domačih raziskovalnih vpetosti ter prijav na raziskave

Medtem ko se je mednarodna in siceršnja raziskovalna aktivnost na fakulteti v zadnjih letih začela krepiti, na fakulteti še ni vzpostavljen učinkovit centralni sistem spremljanja oziroma dokumentiranja vseh tovrstnih aktivnosti (prijav na projekte, individualnih vpetosti v raziskave, drugih mednarodnih in zunanjih vezi), ki bi ga fakulteta potrebovala tako po vsebinski kot po organizacijski in dokumentacijski plati. Fakulteta naj v letu 2013 vzpostavi ustrezen sistem za vodenje tovrstnih evidenc.

7. Uravnoteženje semestrov glede izpitnih obveznosti

Pri izvajanju obveznosti posameznega letnika, predvsem v povezavi z opravljanjem izpitov po prvem in drugem semestru, prihaja do določenih neravnovesij glede obveznosti študentov. Fakulteta bo opravila razmislek o možnih prilagoditvah za večje uravnoteženje semestrov v tem oziru. Delno je to lahko povezano tudi s spremembami glede obvezne pozitivne ocene na kolokviju kot predpogoja za pristop k izpitu.

8. Priprava analize študentskih anket

Študentske ankete so namenjene spremljanju uspešnosti predavateljskega in siceršnjega pedagoškega dela, zaradi občutljivosti podatkov pa so po trenutni ureditvi z redkimi izjemami (npr. Študentski svet pri postopkih habilitacije) na voljo zgolj posamičnim učiteljem v zvezi z ocenami njihovega dela in vodstvu fakultete. Za spremljanje celovite slike študentske ocene pedagoškega dela na fakulteti bi vendarle kazalo opraviti tudi celovitejšo analizo, ki bi rezultate anket povzela v splošno sliko stanja.

9. Izdelava kadrovske strategije in kadrovskih načrtov

Fakulteta naj v prihodnje bolj organizirano in dolgoročno pristopi k načrtovanju kadrovske politike. Po katedrah oziroma delovnih področjih bi bilo treba pripraviti kadrovske načrte glede dinamike habilitacijskega napredovanja in morebitnih upokojevanj učiteljev, na ravni celotne fakultete pa pripraviti resnejšo kadrovsko strategijo glede na pričakovane spremembe zaradi dinamike upokojevanj (do katere bo postopoma v nekoliko večjem obsegu prišlo v prihodnjih letih) in potreb študijskega procesa, še posebno ob zaželeni prenovi študija v enoviti petletni študijski program.